

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14
Pe o lună . . . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mușamite publice și Loc
deschis costă fiecare și
90 fileri.
Manuscrise nu se inapo-
iază.

Calul troian.

Episcopia gr.-catolică ungurească.

Motto: Pe teritoriul statului unguresc nu poate să existe nici preoți valahi și nici preoți slovaci, ci numai preoți unguri.

Budapesti Hirlap, 14 Februarie a. e.

Episcopia gr.-cat. ungurească e un triumf din cele mai frumoase ale ideii de stat, care va porni de acum să cucerească terene ce până astăzi au fost îngrădite de seama ei.

Budapesti Hirlap, fraze din articolul de fond apărut în 9 Februarie a. e.

A trecut o săptămână de când marele Mogul al credințelor panmaghiare *Budapesti Hirlap* suna o nouă biruință a acestor credințe. Vestea numitului ziar, că, grație intervenției contelui Aehrenthal și stăruințelor multiple ale episcopatului romano-catolic unguresc, sfântul părinte de la Roma a încuviințat înființarea bisericii gr. catolice ungurești și că e chestiune abia de câteva luni, până să înceapă funcționarea normală a acestei biserici, lucrările pregătitoare de ordin canonic apropiindu-se deja de sfârșit. Hotărârile sinodului florentin din 1439, mulțumită înțelepciunii arhierilor de azi ai bisericii rom. cat. ungurești, au fost interpretate la Roma așa, ca în cadrele lor să poată fi admisă și liturghia maghiară, fără primejduirea catolicismului în Ungaria.

Dar semnalul de biruință dat de *Budapesti Hirlap* a fost timpuriu. Ziare mai în situație de-a cunoaște stadiul chestiunii (*Alkotmány*) și factori inițiați (consilierul ministerial Andor György) au declarat, că tratativele sunt încă departe de a se fi terminat și că în ce privește limba liturgică ungurească scaunul papal e refractar, admitând în cel mai bun caz această limbă numai pentru pastorație, predici și pentru rugăciunile neliturgice. În același timp un comunicat oficios — după cum am înregistrat — vestea că scaunul papal și-ar fi dat învoirea în principiu, după ce și arhierii bisericilor interesate (între ei P. S. Lor Dr. Victor Mihali, Dr. Demetriu Radu și Dr. V. Hossu) au aprobat și încă „cu bucurie” proiectul bisericii gr. cat. ungurești. Acest comunicat oficios, mai ales în partea lui referitoare la arhierii noștri, a fost întâmpinat de opinia publică românească cu neîncredere, pentru că în cazul când episcopii noștri ar fi lipsit de la datoria lor de-a se împotrivi cu energie planurilor clandestine ale guvernului, nedumeririle sfântului părinte de la Roma — consi-

derând marea autoritate politică a factorilor cari au intervenit în favoarea episcopiei greco-ungurești, — ar fi fost, probabil, învinse.

Mai avem deci cuvânt să legăm speranțe, că noua episcopie, va trebui să rămână în strânse legături canonice cu Roma, care în secolele din urmă a făcut în privința limbei liturgice o singură concesie și anume, limbii noastre românești.

Și tocmai aici zace piedica cea mai dificilă pentru planurile guvernului, căci, ca să cităm părerile unui organ competent, ale ziarului *Unirea* din Blaj:

Roma nu poate să aducă nici o hotărâre până nu ne ascultă și pe noi. Căci deși la aparență noi românii gr.-catolici din Ungaria și Transilvania suntem un număr disparent în marea celorlalte popoare catolice, dar așa cum suntem ne mândrim că între popoarele catolice de ritul oriental noi suntem cei dintâi. Mai sunt și alții, cari în decursul vremilor sau reîntors la sânul bisericii catolice, cari au autonomia, episcopiile, parohiile și credincioșii lor, dară dintre toți singur noi românii gr.-catolici suntem aceia, cari în decurs de două sute de ani ne-am creat o situație independentă și ne-am întărit unirea noastră cu Roma prin orînduiri și instituții puternice.

Evident că organizarea unei biserici catolice de rit oriental ar jigni adânc interesele episcopiei noastre, ar deschide un larg teren de rivalități, de disensiuni și de prevaricații samavolnice și ar produce, în scurtă vreme, stări aproape chastice, cari ar sdruncina temelia națională a bisericii noastre slăbindu-i treptat legăturile cu Roma și mânădu-i rămășițele, în cele din urmă, spre ape mai puțin sbuciumate de ciclul sovinizmului maghiar. O primejdie aceasta, care va fi apreciată în deajuns la Roma, unde biserica noastră unită e considerată drept o fortăreață a catolicismului la periferia nordostică a intereselor sale vitale.

Și totuși! Opinia noastră publică orbecă în cea mai desăvârșită neorientare în ce privește atitudinea și rezultatele atitudinii manifestate de arhierii noștri interesați. Știm numai că săptămâna trecută a avut loc o serie de conferințe în Buda-
pesta, cu participarea locțiitorului nunciului papal din Viena și-a căpeteniilor bisericilor catolice interesate, și, — dacă e să credem desmintirilor dodonice, ce s'au dat lui *Budapesti Hirlap*, — ne mai facem încă iluzia, că soluția chestiunii va mai întârzi, cine știe până când și cine știe dacă, în favoarea situației bisericii noastre unite.

Un lucru care ne apare în toată claritatea e pornirea fanatică a potrivnicilor noștri, încăpățnarea lor implacabilă cu

care stăruie de decenii pentru înfăptuirea gândului lor diabolic.

Vedem că stăm în fața aceluiași stăruinți cari au incolțit încă pe timpul ministrului Trefort și cari în deceniile din urmă au supus întreaga cugetarea egemonilor noștri. Stăruințele aceste au la rădăcină cel mai pervers principiu de viață, care se resună deplin în citatele din fruntea acestor rânduri. Ele se regăsesc sub o înfățișare, când mai atenuată când mai impetuoasă, în toate fazele de consolidare a bisericii noastre unite, începând chiar dela anul 1700. Involuntar, gândul nostru recapitulează întreaga povestea de suferinți prin cari a trecut biserica greco-catolică românească și simțim că, numai contemplând în lumina acestor suferinți noul atentat, vom înțelege înspăimântătorul gând al urzitorilor lui:

Vremă de 150 de ani (dela 1700—1850) trei generații s'au istovit fără să poată reactiva independența bisericii noastre unite și s'o elibereze deplin din legăturile ei cu biserica romano-catolică. Abia în 1850 s'a îndurat actualul monarh să le pună arhierilor noștri în perspectivă o „viitoare regulare” și, tot grație lui, în 1853 papa Piu IX a declarat prin bula sa „Ecclesiam Christi”, de neatarnătoare biserica noastră unită de prerogativele jurisdicționale ale scaunului din Strigoniu. Ceva mai târziu independența mitropoliei unite a fost sancționată și inalienabilă în legea XXXIX din 1868, iar autonomia ei garantată prin legea XLIII din 1868, dar căpeteniile bisericii romano-catolice n'au renunțat, totuși, o singură clipă la nișurile lor de-a contopi și a îngropa în autonomia bisericii catolice ungurești provincia română unită, care de atunci și până astăzi se luptă mereu cu greutatele organizării sale.

După îndelungi și energice împotrivi din partea arhierilor noștri, conciliul provincial din 1872 a aprobat independența bisericii noastre, dar hotărârea asta n'a fost respectată de prelații romano-catolici. După analogia legii despre naționalitate ei voiau să ferece autonomia fragilă a bisericii unite în principiul, că precum unitatea națiunii politice ungare („ungar” și „ungurec” fiind pentru ei noțiuni identice) se încheagă din naționalitatea deosebită a atâtor neamuri, așa și unitatea bisericii catolice ungurești (va să zică și eclisia catolică trebuie să fie după concepția lor, o instituție politică a țării) rezultă din contopirea tuturor bisericilor catolice.

Biserica noastră unită s'a opus din răspuneri acestui principiu, care ar fi vîrit în sanctuarul strămoșilor noștri absolutismul centralist al autonomiei romano-catolice. A fost dintru început evident, că episcopii latini au înălțat principiul naționalității peste biserică. Tota lor supremă a fost și este să păstreze și să reliefeze din ce în ce mai mult caracterul național unguresc al bisericii romano-catolice și, absorbind cu timpul pe celelalte două biserici catolice neungurești, să le imprime același caracter. A rămas celebră în cercurile catolicismului, unguresc devisa actualului primat Oľandiu Vaszary: „Biserica să o lăsăm în grija lui Dumnezeu, să nu o temem, ci toată

grija noastră s'o concentrăm asupra națiunii, care n'are promisiunea eternității!”

Deviza aceasta e o înaltă și strălucită expresie a conștiinței naționale la prelații unguri și ne supune o adâncă durere, când ne reamintim că în șirul arhierilor noștri au putut să fie figuri triste ca Papp Szilágyi și Dobra, de pildă, cari prin atitudinea lor slugarică și antiromânească au coborât demnitatea bisericii noastre unite atât de mult, încât urmașii lor abia dacă vor mai reuși vre-odată să o înalte la prestigiul de odinioară în fața potrivnicilor noștri. Prin participarea lor la congresele bisericii romano-catolice și prin spiritul lor de conciliantă absolută, au creat guvernelor precedente în fața cărora căpeteniile noastre bisericesti de azi, — dată fiind starea noastră politică dezorganizată — sunt nevoite de multe ori să dezarneze, ajungând interesele naționale ale bisericii unite adesea la discreția guvernelor... În pornirea lor de-a ne nimici scoțându-ne din toate întăriturile noastre naționale, potrivnicii noștri sunt de-o solidaritate ideală și biserica noastră unită are împotriva întreg neamul unguresc în frunte cu guvernul și cu prelații romano-catolici, întemiați pe mijloacele lor politice și materiale de-o superioritate exorbitantă în comparație cu ale noastre...

Era de prevăzut deci, că profitând de superioritatea mijloacelor și de puterea lor politică, conducătorii bisericii romano-catolice se vor deda la încercări din ce în ce mai temerare în contra bisericii noastre unite. Era de prevăzut că, după ce legea școlară a lui Apponyi și legea despre complectarea resurselor materiale preoțești din tezaurul public au redus distanța dintre cele două biserici autonome, să se dea un ultim și suprem asalt, împotriva singurelor metereze ce ne-au mai rămas, împotriva instituțiilor noastre bisericesti independente.

Inferioritatea mijloacelor noastre de apărare le înlesnește atât de mult strategia, încât nici nu încearcă măcar să și-o ascundă: Vor înființa întâi o biserică gr. cat. ungurească și vor pătrunde cuceritori, întâi în biserica gr. cat. românească, fiindu-le aceasta mai în cale, apoi în cea gr. orientală românească, ne mai stându-le împotriva nici o piedecă de ordin material...

Iată, sub forma episcopiei gr. cat. ungurești, calul troian în toată mărimea lui înfricoșată!

Din ghiolul lui stă gata să iasă o armată întreagă și să surprindă rândurile noastre zăpăcite. 170 de parohii*) străine, având misiunea de-a ne înstrăina credincioșii, se vor respira prin diecezele românești. Din Giurgeu până la Dobrița, din Carpații maramureșeni și până la Porțile de fier, din distanță în distanță bine fixată, în punctele cele mai puțin apărate ale bisericii noastre unite, se vor înființa tot atâtea parohii gr. cat. ungurești. Și cu ce gând? Ne spune *Budapesti Hirlep* cu sinceritatea lui semnificativă:

„Teritoriul noii episcopii se va lua dela diecezele de Munkács, Eperjes, Oradea-mare (la început, firește. N. Trib.) Sunt însă în dieceza Gherlei, ba chiar și în Săcuime, în arhidieceza mitropolitului dela Blaj, comune ungurești, cari doresc așisderea liturgia ungurească. E un interes național, ca încorporarea acestor comune să se asigure și ca să se menție posibilitatea încorporării la biserica de rit unguresc și pentru comunele, în cari astăzi aderenții ritului unguresc încă nu sunt în majoritate. Se poate că asigurarea acestui drept să fie considerată drept un prilej de rivalitate, dar chiar rivalitate să fie, ea va avea o țintă nobilă și nimic nu ne împiedecă să impunem ritul unguresc tuturor comunelor, în cari credincioșii știu (!) ungurește. Congrua îi dă statului o armă, ca, în cazul când aversiunea față de limba ungurească ar determina treceri la alte confesiuni ori înființări de nouă parohii — nedând statul ajutor acestor demonstrații în contra limbii de stat și în contra statului — să împiedece formarea acestor comune bisericesti.”

Iată, în linii mari și sigure, desenată pe seama episcopiei gr. cat. ungurești, calea ce va avea să bată spre mărirea patriei

* V. „Budapesti Hirlep”, 16 Ianuarie 1912.

și armonia acestui blestemat petec de pământ. Cine nu-și poate imagina multiplele și bogatele roade ce vor răsări pe urma activității acestei episcopii naționale! Nu 50 de mii de suflete ci — după cum bine ne spune tot B. H. — 200 de mii va poate să numere ea în timpul cel mai scurt. Dacă și congrua a putut să surpe atât de mult razemul cel mai puternic al conștiinței noastre românești: demnitatea, ce va putea să facă această biserică națională ungurească cu situațiile ei neasemănat mai favorabile și cu darurile ei bogate, înzestrată cu tot prisosul tezaurului public!

Dar ne oprim aici. Provedința ne-a trimis un semn de îmbărbătare în fața pericolului ce se apropie. E semnul pe care l'a zărit și priceput un neam întreg, fără deosebire de confesiune, semnul dela Oradea-mare. Vom ceti cu toții o îndrumare a conștiinței noastre românești în acest semn.

Mâne, Sâmbătă, arhierii noștri uniți se vor întruni în reședința metropolitană din Blaj, pentru ca să chibzuiască cele mai potrivite mijloace de apărare în fața primejdiei. Iși vor de seama, că poate nicio dată de-asupra mănăsirei dela Blaj nu s'au îngrămădit nori mai întunecați ca astăzi. Nu știm dacă la conferința de mâne vor participa și mireni, ne aducem însă aminte că în clipe de însemnătate istorică arhierii noștri au ascultat în trecut și de sfatul mirenilor; așa în 1893, în sinodul electoral din Alba-Iulia, când I. P. S. S. mitropolitul Mihali a făcut sărbătorește promisiunea că va desăvârși organizația autonomă a bisericii noastre unite, chiar lărgindu-o și pe seama mirenilor. De atunci vremile, durere, ne-au mai slăbit încă situația în loc s'o întărească, iar azi temeritatea potrivnicilor noștri încearcă să ne răstoarne organizația în mormântul autonomiei catolice...

Întreg neamul românesc e mâine cu sufletul în mijlocul arhierilor noștri la Blaj, iar gândul nostru se oprește înfiorat,

Clara.

De Gheorghe Stoica.

II.

Situația aceasta mă desarmase cu desăvârșire. Eram atât de slăbit încât un gest cât de molatic, o simplă privire, chiar m'ar fi robit pentru vecie la picioarele ei, cu toată ura, ce i-o purtam în suflet și pe care n'o puteam stăpâni. Ochii mai cu seamă o dușmăneau de moarte. Nu mi puteam uclipi privirea de pe dânsa. Mă ardeau pleoapele oboseite și tâmpile mi svăceau încălzite de vâpaia ochilor mei aprinși. Organismul întreg mi-se desconcentrase. Nu mai era nici o armonie în simțiri. Inima singură trăia. Ea poruncia și ochii executau ordinele. Cealaltă viață se stânseese toată în mine. Dia când în când doar câte o respirație greoaie îmi mai mișca corpul amorțit.

Și cu toate astea aș fi dorit să călătoresc așa până la sfârșitul lumii. Eram bolnav de fericire, în vraja chinurilor mele. De aceea când am auzit anunțul ultimei stațiuni, am tresărit ca lovit de trăsnet. Un sfert de oră numai și toate nădejțile mele prăbușite! Să n'o mai văd nici odată! Să nu-i pot adresa un cuvânt măcar! Să plece fără să mi cunoască sbuciumările sufletului! O! aceasta ar fi cea mai tragică lovitură a sortii... Orice nenorocire, ori chiar moartea ar fi fost mai binevenite.

O ciocnire puternică, strigăte desperate, vaelele nenorocitorilor schingiuiți sub resturile vagoanelor, zbirățele desnădăjduite ale copiilor rămași orfani, ori ale soților despărțiți în gura morții toată groaza aceasta ucigătoare ar fi fost un bal-

sam pe inima mea, care acum abia mai da semne de viață. Și când deodată întreagă priveliștea aceasta tainică și dureroasă mi-se întipări în minte din frământările închipuirii eșia par'că chipul ei alb ca urmele nevinovăției și cu brațele rugătoare implora desnădăjduită scăparea.

Imaginația asta într'adevăr bolnavă mă stăpânise câteva minute. Cuprins de niște friguri spasmodice, par'că o trăisem aievea. Treceam printr'o criză, al cărei mobil de abia astăzi îl pot înțelege. Eram treaz, simțeam cum se zbătea din nou neastâmpăratul puls al vieții și cu toate astea mă părăsise orice voință, stoteam imobilizat în colțul meu, fără să mă pot scutura odată de vraja visurilor, cari păreau că nu se mai sfârșesc.

Deodată în întunerecul de afară se aprinseră sute de lămpi, cari mi făceau impresia unui vast cimitir în noaptea morților. Atrasă de priveliștea aceasta fata își pironi ochii pe geam și după un moment de nedumerire, îmi adresă o întrebare, pe care în primul moment cuprins de emoție nici n'am putut-o răspunde cu graiul. Afirmația a cules-o desigur din ochii mei inundați de lacrimi.

— „Ce copil ești!” îmi șopti dânsa într'un ton mângâietor și dulce. „N'am mai văzut bărbat ca tine!” Tu ești ca o femeie, te folosești de lucrări, pentru a te răzbuna! Să nu crezi, că poți impune unei femei cu felul tău de a fi! Nu cerși milă în dragoste! Fi victorios prin alte mijloace nu prin visări și nici prin lacrimi, cari te înjoaesc în fața femeii. Eu te-am studiat dela Sinaia până aci. Să nu crezi, că mi-a scăpat o mișcare, un gest neobservat. Imi ești simpatic, și o să mi fi și altceva poate, dar mai mult curaj și mai multă bărbăție! La revedere pe mâine seară la teatru!”

Trenul se opri brusc. Copila și luă repede valiza și fără să mi dea răgaz să-i răspund o vorbă, își trase cu iuteală mâna copleșită de sărutările mele nervoase și dispărî în mulțimea, ce furnica pe peronul gării.

A doua seară am așteptat-o la intrarea teatrului. A sosit la timp, fără să mai facă să aștept. Aiuram de fericire. Mi-a strâns mâna, lăsându-mi multă vreme pe a ei între degetele mele tremurânde.

— „Îți place feeria asta? mă întrebă ea la intrare. „Ție trebuie să ți placă, căci ești un visător. Pe mine, vezi, mă lasă rece. E ceva nenatural. Eu nu admit de pildă triumful zmeului față de Făt Frumos. Cunoști piesa, nu-i așa? Ei bine, cum îți închipui tu, ca Ileana Cosinzeana să se îndrăgească de Vântură țară, iar Făt Frumos să stea ca tine în colțul cupeului. E admisibil? E naturală așa o anomalie?” — mă întrebă dânsa privindu-mă cu ochi șireți în față. Pe urmă nu s'a mai uitat la mine ci a început a lorgneta publicul în dreapta și în stânga. Răceala aceasta începuse a mă neliniști. Gelozia, sentimentul acesta inerent firei omenești bolnave îmi rodea sufletul. Abia după ce s'a ridicat cortina m'am putut liniști, sub farmecul întunerecului din sală, care părea că mă cuprinde numai pe mine și pe dânsa.

Piesa era admirabilă. Un complex armonios de versuri măestrit întocmite de costume fantastice și decoruri așezate cu o pricepere artistică, desfășurau cu o uimitoare putere de convingere toată povestea dragostei înțeleasă de concepția modernă a vieții. Nenaturalul din piesă, de care mi vorbea fata adineaori, e lucru de toate zilele. A-tâta numai, că eu nu eram atunci în situația de a l'

departe în trecut, asupra umbrei lui Inocențiu Micu Clain, acel arhanghel de odinioară al bisericii noastre unite, care a știut să dea contimporanilor lui o lozincă tot atât destrăluțită ca cea a primatului Claudiu Vaszary...

Conferința episcopilor gr. catolici români. D. Dr. V. Macavei scrie în „Unirea” la loc de frunte: *Credincioși chemării lor de a priveghia asupra turmei, de a o griji și apăra de dușmani și lupi răpitori, episcopii noștri se vor întruni Sâmbătă (mâine) în reședința metropolitană din Blaj, spre a chibzui împreună pașii, ce au să-i facă în cestiunea așa de vitală pentru noi, a episcopiei greco-catolice maghiare. Nu putem avea decât cuvinte de recunoștință și de omagiu pentru toți pașii lor de până acum, hotărâți și energici în afacerea aceasta și credem că și cu prilejul conferinței de Sâmbătă prudența lor va găsi căile cele mai potrivite pentru combaterea primejdiei. Mă gândesc însă totodată că oare un congres, ținut după norma celui dela Cluj, în 1897, în cauza autonomiei catolice, oare un atare congres, exprimând serbătorește convingerile întregii noastre biserici, a clerului și a mirenilor deopotrivă, nu ar da el un razim mai mult arhierilor noștri, în lupta aceasta pentru apărarea bisericii noastre?*

Primejdia e mare cu toții trebuie să sărim întru ajutor spre înlăturarea ei.

Pentru ziarul „Universul”. Ziarul „Universul” din București, continuă să ducă în rătăcire opinia publică a țării cu tot felul de infamii, născociri și vești fantastice și calomnioase, cari pot incolți în capul perversului lor autor, asupra conflictului intern dela noi. Acum când bărbați de seamă ai neamului nostru ostensec și și pun în cumpănă toată autoritatea pentru a înfăptui pacea dictată de interese superioare naționale, ziarul de bulevard nu încetează cu provocațiunile sale mizerabile la adresa noastră.

Aflăm din București, că directorul ziarului,

d. Dumitrescu Cămpina nu se află acasă și că autorul acestor destrăbălări este faimosul Mircea, fiul nevrednic al regretatului Russu-Sireanu, care încasează bani pentru aceste infamii. În numărul din urmă al „Universului” îl insultă pe poetul Goga, pe d. Bocu îl face „exerco” și publică preținse „destăinuiri” din tratativele de împăcare ale dlui Stere. De o astfel de faptă numai un degenerat poate fi capabil. D. Goga a protestat printr-o depeșă împotriva acestei atitudini inegalificabile, organul de bulevard ignorând însă advertimentul dlui Goga, continuă înainte cu infamiile.

Nu ne vom dimitte la aceste provocațiuni mizerabile, știind să punem mai presus de resentimentele noastre juste marile interese ce sunt în joc și cari ne cer toată abnegația, semnalăm numai cazul și îl dăm judecării cetitorilor noștri din țară, să-l osândească precum merită. Organul de bulevard — singurul în țară — pune mai presus interesele sale de tarabă, intereselor generale românești.

Dismembrarea Turciei. „Times” din Londra anunță că zilele acestea a avut loc o mare întrunire a tuturor membrilor „Ligei Balcanice” și că au hotărât să intervină pe lângă guvernul englez ca să consimtă la desmembrarea Turciei, întru cât nu mai este speranță că se va face vre-o îmbunătățire în modul ei de guvernare și tratare a naționalităților.

Invaziunea Maghiară. Sub acest titlu semnificativ „Berliner Tageblatt” se ocupă într-un articol plin de indignare de invaziunea literaturii ungurești în foiletoanele ziarelor germane. Dl Victor Band, autorul articolului în chestiune insistă pentru excluderea propagandei culturale maghiare, de care nici un neam european nu are lipsă, cu atât mai puțin poporul german.

Dl Band, atacă apoi felul fraudulos de a strecura foiletoane ungurești în ziarele din Germania. Dânsul arată, că de câtăva vreme se poate observa la rubrica micii publicități un sruț stilizat într-o nemțească stricată, prin care se imbie foilor din provincie traducerea de foiletoane din literatura ungurească în schimbul unei remunerații, de care bine înțeles că profită și autorul.

Articolul din „B. Tagblatt” sfârșește cu un apel la presa germană de a se feri de astfel de speculanți literari, cari propagă până și în felul acesta maghiarizarea.

Prigonirea limbii românești la Oradea.

Teologii români gr.-ort. către frații lor gr.-catolici.

Publicăm mai la vale adresa tinerilor studenți teologi dela seminarul Andreian din Sibiu. Este un frumos act de solidarizare acesta, învederând că în fața iubirii de neam cad zdrobite toate barierele ce ne despart și că acest neam își iubește limba într'adevăr mai presus de toate, mai presus chiar de credințele sale religioase, cu cari trăiește și moare.

E în ori ce caz foarte semnificativ gestul tinerilor ortodoxi din Sibiu. Când desbinările și intriga dintre frați nu mai aveau teren propriu se apela totdeauna la nenorocita noastră separare religioasă și aci nu dădeau aproape niciodată greș.

Iată însă că ni-a fost dat să ajungem să vedem întinzându-și mâna de frați, tinerii neuniți cu tinerii uniți, dându-ne pilda unei înfrățiri în idealul comun al dragostei de neam, care ne ridică și ne impresionează pe toți.

În rășboiul ce i-se declară bisericii unite, poporul românesc, de orice credință, vede un atac împotriva sufletului nostru comun, căci biserica unită a fost asemenea celei neunite, ocrotitoare limbii și naționalității noastre — atentatorul, oricine ar fi, are în fața sa deci întreg poporul românesc, unul și indivizibil, când e vorba de așa apăra viața națională.

Salutăm cu iubire și însuflețire gestul frumos al tinerilor din Sibiu.

Adrese de incurajare.

Bărbăția cu care bravii tineri teologi dela Oradea-mare au știut să apere limba și legea lor strămoșească a deșteptat un răsănit puternic în toate păturile poporu-

înțelege așa. De aceea, când zmeul începuse a cuceri inima Cosânzenei, eram atât de indignat, încât îmi venia să zbir în sală pentru a descoperi asistenței întregi nedreptatea ce se face frumșetii și bunătății omenești.

— Făt Frumos înșelat! am șoptit eu fără să vreau.

„Vezi?” îmi zise fata satisfăcută de exclamația mea, care justifica aserțiunea ei de mai înainte. „Nu-i așa, că o ridicol? Intreagă piesa e un dezechilibru sufletesc, care te face să-ți pierzi răbdarea!”

Și fără să-mi dau seama mă simții atras după dansa prin semiobscuritatea sălii.

Din momentul acela o iubiam cu o deslănțuire de patimă nebună și simțiam că fără dansa viața mi-ar fi fost un adevărat dezastru. Mi-am propus deci, să-i cer mâna încă în sara aceea. N'am auzit cuvânt spus mai în pripă și fără nici o rezervă decât acel „da” rostit de dansa cu o ușurință de copil nebunatic. Se simția atât de fericită, sărea ca o câprioară prin casă, mă săruta și mă giugiulea, mă lovia ușor cu palma peste obraz, mă trăgea de păr, îmi presa capul la sânul ei mirositor ca un strat de flori și mă ameția cu mângăierile sale

dulci, cu vorbe îmbătătoare, cari curgeau potop din gura ei neobosită.

Așa am dus-o zile de-a rîndul, fără să mă gândesc la altceva. decât la dansa, fără să văd altceva decât chipul ei fermecător, fără să simt altceva, decât respirația ei pătimasă.

Inelul de logodnă a venit să întărească jurământul nostru de iubire și ceasuri întregi priveam la inscripția, ce se răsfața în lumina aurită: Clara, Octombrie 19... pe care o sărutam cu tot focul inimii mele. Ziua și noaptea trăiam într'un vis continuu, într'o vecinică feerie, în care divinitatea simțurilor noastre își pusese toată forța ei de creație fantastică.

Doamne! și cât de departe eram de adevăr! Câtă grație meșteșugită, cât farmec femeesc cheltuit înzadar! Abia mai târziu mi-am dat seama, cât de copil eram, ce jucărie, ce obiect de distracție pentru caprițiile atât de variate și fără de astâmpăr ale acestei femei.

Intr'o seară mă chemă la dansa. Fără să ezit un moment m'am lăsat în genunchi la căpătâiul ei și așezându-i mâna razim îi examinai cu deamănuntul toată expresia figurei sale îngerești. Era de o frumusețe divină. Buzele întredeschise

pline de patima tinereții lăsau să se vadă șirul îngrijit de dinți, ce străluciau ca argintul în bătaia razelor de lumină; nasul ei fin mișca la fiecare inspirație nările străvezii căptușite par'că cu un giulgiu ușor de purpură; părul ei lăsat în unde bogate era un decor feerie în jurul umerilor ei rotunzi; obrazii catifelati, puțin cam palizi; și ochii, ah! ochii sub podoaba lor de sprincene arcate erau o minune. Pentru întâia dată m'am lăsat pradă privirii lor vrăjite. Mă oglindam fermecat în albastrul lor întunecat ca cicoarea.

Intreagă figura ei rîdea. Era conștie de frumuseța ei și știa cât de victorioasă a eșit din examenul ce i-l făcusem.

— Cât de frumoasă ești Clara! o mângăiai eu, fără să mă pot abține.

„Și tu ești frumos Iorgule!” îmi zise dansa cu un accent batjocoritor și se întoarse pentru a mă privi mai bine. — „Ai ochi... ce ochi ai!... Verzi! Nu? Ca pisica! Nasul, uf, nasul tău nu-i frumos. Mustața! de ce-ți razi tu mustața Iorgule! Mie nu-mi plac oamenii fără mustăți. Dar gura, ia să văz gura! — și-mi dădu o palmă de mă ustureau buzele.

MOBILE

TARI, LUCRATE CU GUST ȘI IEFTINE
să pot căpăta numai la fabrica de mobile alui

Székely és Réti, Marosvásárhely,
Széchenyi-tér 47

Lucrul solid și prețurile ieftine e cauza că numărul cumpărătorilor noștri zilnic să înmulțesc.

Trusouri complete pentru mirese.

Aranjamente admirabile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și odăi etc.

Mobile englezești cu piele.

Prețuri de tot ieftine.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate.

În provincie la dorință mergem în persoană și arătăm bogatul nostru catalog ilustrat.

TELEFON Nr. 214.

lui românesc. Și este un moment înălțător să vedem că în fața primejdiei, toți fiii bisericilor-surori sunt inspirați de aceleași sentimente nobile izvorite din cea mai sinceră dragoste de neam. În fața primejdiei nu este și nu poate fi vorba de deosebiri de confesiune: uniți și neuniți își dau mâna

Pentru apărarea limbei și legii strămoșești!

Bravilor tineri li-s'au mai adresat următoarele telegrame:

Cu prilejul actului de nemaipomenită barbarie săvârșită față de cei 16 clerici români uniți ai seminarului romano-catolic din Oradea-mare protestăm, plini de revoltă, în contra tendințelor de a se folosi școlile preoțești romano-catolice, hrănite și din munca și sudoarea Românului, pentru umilirea și distrugerea neamului nostru. Infierăm aceste tendințe în numele Evangheliei lui Hristos, care nu admite niciuciderea, nici încătușarea conștiinței popoarelor.

Celor 16 frați le trimitem, pentru demnitatea cu care au știut să apere dreptul firesc al limbei noastre scumpe, dragostea noastră, asigurându-i că, deși divizați în două confesiuni, noi toți, Românii toți, suntem și vom fi totdeauna absolut solidari întru apărarea patrimoniilor sfinte ale sufletului nostru românesc comun.

Sibiu, 1 (14) Februarie 1912.

Clericii seminarului „Andrei Șaguna”: Gregoriu Vermeșan, Iosif Pop, Nicolau Solca, Ilarion Brat, Ion Sandu, Parteniu Ungur, Dionisiu Bucur, Partenie Dan, Ieronim Grobu, Iuliu Iozan, Ioan C. Cucu, Ioan Avram, Ioan Răieșu, Petru Chirca, Ion Munthiu, Vasile Debău, Ioan Iar, Dionisiu Turcu, Ioan Magda, Ioan Beleișu, Nic. Tandreu, A. Băcilă, Vasile Genie, Octavian Bârsan, Iacob Stinea, Nicolae Dobrotă, I. Bena, N. Secoșan, V. Floca, M. Morușca, George Rimbaș, Alexandru Runcan, George Suciu, Ioan Maloc, Mateiu Tarcea, Iosif Indreș, Ioan Truca, Iosif Stăneșe, Nicolae Dragomir, Solomon Bonea, Ioan Gărilășu, Petru Lascu, Ioan Manișiu, Ion Goron, George Coman, Valer Popoviciu, Petru Sabău, Silviu Teposu, C. Bodea, Eftrem Coteșiu, Ioan Scumpu, I. Ingnat, Ilie Paștină, Aurel Bodea, Aurel Stefan, A. Mi-

lea, George Frățilă, Izidor Seva, Eugen Saftu, Sebastian Stanciu, Dionisie Socol, Vasile Mircea, Octavian Cupșa.

Din Budapesta:

„Laudă vouă eroilor pentru apărarea bărbătească a scumpei noastre limbi. — Studențimea română din Budapesta”.

Din Becicherechul-mare:

„Suntem mândri de atitudinea voastră solidară, corectă și ireproșabilă, dovedită întru afirmarea limbei noastre naționale. Vă admirăm și vă aprobăm”.

Dr. Pavel Obădeanu, Dr. Dimitrie Chiroiu, Ioan Popescu, Vichentie Petrovi-ciu, Valeriu Magdu.

Din Cernăuți:

„Teologii ardeleni și bănățeni din Cernăuți ne închinăm în fața bărbăției arătate întru apărarea dulcii noastre limbi strămoșești și vă dorim tărie întru suferința martiriului”.

Gheorghe Birădescu, A. Blaga, A. Buzzug, D. Ciurciu, Gh. Enăscu, Gh. Guiman, Gh. Popoviciu, Ter. Tripa.

Ce spune „Unirea”.

Organul oficial al bisericii gr.-cat. române, „Unirea” din Blaj, ocupându-se de ne mai pomenita volnicie dela Oradea-mare scrie, între altele:

În țara ungurească există un seminar catolic, care în urma fundațiunii e dator a primi în tot anul și teologi români între zidurile sale și acesta aduce legi excepționale pentru acești nefericiți teologi oprindu-i să vorbească românește. Un asemenea caz numai unul a mai fost de când e țara ungurească, cel dela masa universitarilor din Cluj, când Apáthy, năbădăiosul rector de pe atunci, le-a interzis Românilor să nu mai vorbească românește la masă ori să se ducă. Și Românii s'au dus, ca să poată rămânea Ilustritatea Sa și să vorbească tot ungurește. De atunci însă li-s'a dat universitarilor noștri de acolo satisfacție deplină din partea tuturor organelor

competente. La aceea însă ca superioritatea unui seminar catolic să vină cu astfel de opreliști, preoți cari predică iubirea lui Hristos, cari mărturisesc aceiași credință cu noi, cu cari avem multe interese comune la olaltă, să poată comite așa ceva, este fără păreche.

Episcopul diecesean contele Széchenyi se zice, că ar fi spus, că chestia trebuie considerată deocamdată provizor. Așa zicem și noi. Numai că noi mai așteptăm acum dela factorii diecesani ai noștri dela Orade, că la nici un caz să nu permită, ca teologii eliminați, să se reîntoarcă în seminarul acela, până ce nu se vor abroga toate legile excepționale seminariale. Și pretindem, ca superioritatea bisericăască latină să înlătore toate acele persoane dela seminar, cari caută a-și face popularitate prin provocarea sentimentelor noastre, și să ni-se dea garanță, că pe viitor să li-se facă posibil teologilor noștri de acolo cultivarea limbei și literaturii românești în seminar pe scara cea mai întinsă. La aceasta avem drept. Și dacă nu vor vrea să audă de așa ceva, atunci nu-i nimic! Trimiteți toți teologii încoace la Blaj și lăsați-i pe D-Lor să vorbească acolo cum vor voi.

Până nu căpătați asigurarea deplină în privința aceasta, la nici un caz să nu le permiteți să se întorcă în acel cuib de șovinisti.”

Conferența episcopilor români gr. cat.

Trimisul nostru special ne telegrafiază din Oradea-mare:

Eri a sosit aici P. S. Dr. Vasile Hosszu, episcopul Gherlei, însoțit de medicul Dr. A. Cosmutza. P. Sa este pe deplin restabilit după boala îndelungată de care a suferit. Eri și astăzi P. S. Hosszu a avut lungi consfătuiri cu P. S. Radu și alți factori bisericăști de aici în chestiuni actuale de o deosebită importanță. Din cercurile cele mai competente am aflat că Sâmbătă va avea loc în Blaj o conferență a tuturor

„Părul tău cum este? Ah Iorgule! Știi ceva? Incepi a cheli! Ei bravo! O să'ți zică lumea chelbosul Clarii. Și pe aici, ce ai pe aici? Păraie de lacrimi. Vezi dacă plângi ca o fată! Uite unul, două, trei și pe frunte iară”.

Și când se ducea cu degetul peste dungile lăsate de gânduri pe fruntea mea încrețită și pe obrazul plouat de lacrimile durerii, simțiam cum mă arde, ca și când ar trece cu un fier înroșit.

Critica asta mă înebunise. M'am ridicat nervos dela picioarele ei și am început a mă preumbla zăpăcit de-alungul odăii. Imi dedeam bine seama că visul meu, întreținut atâta vreme cu focul sacru al unei iubiri curate, trebuia să se sfârșească aci. Inecat de sbuciumări interne grozave, nu puteam scoate nici o vorbă și lăsam fără răspuns întrebările ei, de altcum destul de ușurate și copilărești în fața seriozității momentului, prin care treceam.

Intr'un târziu înfricoșat tot mai mult de groază unei desfășurări fatale, m'am strecurat pe ușă și am eșit la larg, nădăjduind ca tumultul cu

jocurile lui variate să'mi aline durerea sufletului și să'mi vindece inima sângerândă.

Înainte teatrului m'am lăsat dus de valurile mulțimei înăuntru. Se juca aceeași feerie a cărei concepție „falsă” indignase atât de mult judecata vie a miresei mele.

Tablourile se succedau unul pe altul cu aceeași întocmire artistică. Publicul aplauda aproape toate scenele, cari nu erau altele decât tot atâtea copii ale vieții reale. Ici un amant înșelat aplauda pe Făt Frumos, colo o femeie părăsită jubila bătându-și mânilor înmănușate ori de câte ori frumoasa Cosânzeana se lăsa sărutată de Vântură țară. Acolo era parodia, aci viața cu toate abuzurile și violențele ei.

Pentru mine lumea nu mai avea nici un farmec. Mă uitam perdut pe scena care se oglinda fără viață în inima mea; un simplu foc bengalic cu o lumină când mai slabă, când mai aprinsă, fără nici o putere de inspirație, fără nici o forță recreatoare. Versurile curgeau ca niște rugăciuni neînțelese, nelăsând în sufletul meu abătut nici o urmă de convingere.

Numai când zmeul întărit de succesul și-teniei sale grăi cu graiul blând, seducător la urechea Cosânzeanei pe jumătate adormită:

O! lasă-mă stăpâna pădurii de argint

Pe brațul meu de flăcări trupșorul să'ți alint... numai atunci m'am trezit, iritat de gestul blăstămat al monstrului, care prinsese în brațe pe mândra Crăiasă a Pădurilor.

— Ce frumos! se auzi exclamând dintr'o lojă apropiată o voce, care cu toată subtilitatea ei m'a făcut să mă cutremur. Și pe urmă din aceeași lojă un aplaus des și altul mai incet și greoi.

Intore capul și rămăsei așa cu privirea idioată, trăznit de descoperirea ce făcusem:

Era Clara, mireasa mea dulce, în societatea unui bătrîn bogat, cunoscut prin imoralitatea, pe care o propaga fără nici o jenă.

De ce a urmat, nu'mi mai dau seamă, căci m'am trezit a doua zi pe patul unui spital, cuprins de friguri și de aiurări fantastice.

Da, ai dreptate scumpul meu prieten. Ea nu m'a iubit nici odată, căci dacă mă iubia, o, dacă m'ar fi iubit așa cum inima mea era deprinsă să înțeleagă, de mult aș fi uitat-o.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chemică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimito francat.

episcopilor români gr. catolici, în care se va discuta pe larg asupra atitudinii bisericii noastre unite în fața situației ce i-s-a creat pe urma conferenței corului episcopesc catolic ținută zilele trecute la Budapesta. E vorba de episcopia gr. cat. ungurască pe care intenționează guvernul să o înfăptuiască. Dispoziția în cercurile bisericesti unite este cât se poate de răsboinică.

Jubileul societății studenților în litere.

Cuvântările dlor profesori S. Măndrescu și I. Petrovici. — Invățăminte.

București, 30 Ianuarie.

(Dela corespondentul nostru). Ieri s'a serbat jubileul de zece ani al societății studenților în litere dela universitatea din București. A fost înălțătoare această serbare, a cărei importanță au apreciat-o în primul rând acei profesori, cari au ținut să participe la ea și să-și spună cuvântul asupra rostului tinerimei în viața unui popor. Pline de nespuse căldură au fost cuvintele dlui profesor Simion Măndrescu, care, salutând societatea jubilară, cu pilde din viața unui mare popor, a arătat ce trebuie să se facă și la noi:

„Este o bucurie pentru mine — a început acest valoros bărbat al neamului nostru — de a mă ridica astăzi și a vorbi la această sărbătoare a tinerei societăți a studenților noștri.

„Am făcut parte din multe societăți studențești. Am fost membru al lor și am fost conducător al multora dintre ele, fie aici în țară, fie în străinătate, unde spiritul de asociație ne-a dat atâtea dovezi strălucite de puterea de care dispun cei ce se unesc în cugete și simțiri. Am văzut societăți bine constituite, ai căror membri luptau cu însuflețire și entuziasm pentru un ideal bine lămurit, toți fiind stăpâniți de acelaș dor de înaintare, de popas.

„În Germania poate vedea ori cine puterea cuvântului societăților studențești, a căror muncă a dat roade bogate. Putem vedea și la noi ce mult însemnează o societate studențească. Nu trebuie să uităm că toată mișcarea socială și culturală pornită în secolul 18-lea în Germania, se datorește energicei activități a tinerimei grupate în jurul societăților studențești.

„Societățile studențești din Germania și-au început activitatea în împrejurări cât se poate de modeste. Pe la 1744 o seamă de studenți înființează la Göttingen o societate, al cărei scop era eliberarea sufletului german de sub stăpânirea străină, curățirea literaturii de imitațiile străine de tot felul, având ca lozincă: intronarea spiritului german la locul ce i-se cuvine atât în literatură cât și în toate manifestările sufletești ale poporului german. Invaziile străine din literatură ei le izgoniră, muncind fiecare la adunarea materialului necesar încheșării puternicului imperiu german.

„Azi această societate are fericirea de a-și vedea cu ochii visul de altădată al umililor ei întemeietori.

„Tot pe atunci, la Heidelberg, se grupară în jurul unei reviste o seamă de tineri, cari cu curaj și entuziasm îndreptară săgeți în contra influențelor străine, împrăștiară razele de lumină în tot cuprinsul provinciilor răsărite. Societatea aceasta, cu timpul, a crescut, s'a dezvoltat. Membrii ei au căutat a desăvârși prin muncă cinstită cul-

tura celor ce se perindau pe la această societate. Al cărei tribut la opera de ridicare națională este apreciat cu recunoștință. Meritul societății acesteia este de a fi fost cel mai puternic centru de unde a pornit, grație muncii cinstite, ideea statului german de azi. De focul acestei societăți s'a aprins, nimicindu-se, gloria, numele și vitejia câștigată prin sabie a marelui împărat Napoleon I. Se știe apoi că au urmat celelalte războaie de independență ale poporului german.

„La 1815 s'a înființat pentru prima oară o societate cu scop politic și altele în urmă. Din ele pornesc ideile, ce au pregătit tărîmul luptelor uriașe pentru libertate.

„A trecut anul 1870. Imperiul a fost încheiat. Azi e liber, înfloritor și temut în țările civilizate. S'ar părea acum că vechile societăți și-au îndeplinit scopul. E o părere. Căci idealul Germanilor e azi așa de mare, încât, ori cât de mult s'ar lăura, nu este destul. Numai așa își explică rostul multele societăți ce s'au înființat în timpul din urmă. Dar oare prin ce s'a ajuns la puterea acestor societăți? Numai prin munca stăruitoare și cinstită, întovărășită de conștiința datoriei!

„Aceste învățături le-au aplicat cei ce au luptat pentru asigurarea existenței statului lor. Acum, dacă aruncăm o privire generală la societățile germane, le găsim divizate în două: a) Unele au de scop a ține masa cea mare a poporului în curent cu cultura generală. b) Altele grupează pe studenți, pe specialități științifice. Căci în țara unde fiecare știință și artă își are ramurile ei, acolo s'a ajuns la un progres real, nimeritor.

„Aceste societăți, în cari studenții își capătau cunoștințele, au fost o școală ce i-a învățat să-și pună idealul în împlinirea datoriei.

„În ce privește activitatea societăților studențești la noi, lucrurile merg cam tot așa. Am avut epoca de luptă, cam șgomotoasă ce e drept, dar necesară pentru încheșarea spiritului de înfrățire. Acum douăzeci de ani, sub conducerea dlui S. Mehedintzi, s'a format o societate pentru deșteptarea conștiinței naționale. Rezultatul ideilor acestora a fost Liga Culturală, care va duce mai departe firul luptei.

„Timpurile recente ne-au dovedit că studenții, vrăjiți de un singur cuvânt, prin jertfe, au făcut să se dea respectul cuvenit limbei românești. Ideea națională a prins rădăcini în sufletul tinerimei.

„În timpul din urmă s'au ivit o seamă de intelectuali, cari au făcut oare-care zgomot cu munca lor. Roadele acestei munci nu se văd. Căci munca lor n'a fost pornită și încălzită de idealismul tineresc. Este mult ce se cere dela Dvoastră. Să vă dau un sfat: Fiecare în specialitatea lui să-și facă cinstit datoria, să lucreze în unire cu ceilalți. Munciiți, ca să scăpăm de ponosul că la noi nu se naște nimica. Cred că mergem pe calea cea bună, când văd entuziasmul Dvoastră”.

Relevăm apoi cuvântarea dlui I. Petrovici. Dsa zice:

„Nu mă tem să fiu victima unei iluzii obișnuite când declar că niciodată nu mi-a mișcat mai mult inima suind treptele acestei catedre ca acum. Căci am pus solarul sufletului meu, întorcându-mă la Heidelbergul nostru, tot așa ca atunci când eram ca Dvoastră, gata de a mă amesteca în ori ce discuție contradictorie, dar ce iluzie când din vechii membri nu întâlnești doar câteva figuri. Invitația de a vorbi la ședința jubilară nu am primit-o fiindcă sunt membru de onoare al ei sau profesor universitar, ci ca „membru senior” să port câtva timp insignele de membru, să-mi amestec, în al Dvoastră tinăr gaudamus, glasul meu, să trăiesc în astă atmosferă simpatcă, care poate va fi ultima.

„E o plăcere a transporta gândul la vremea întemeierii societății, să povestesc starea sufletească a fondatorilor, dându-mi seama că reprezentă un moment hotărîtor în evoluția vieții studențești.

„În 1899 studențimea se găsea în o primă fază zisă disprețuitoare „epoca gălăgioasă”, dar corect

din punctul de vedere istoric e a-i zice „epoca eroică”. Atunci studenții își complectau concepțiile școlare cu o intervenție activă la viața politică a țării; dându-și avizul în chestiile mari pentru cari nu putea fi pregătită, neavând mijloacele necesare. Politică e o știință, dar cea mai grea, precum e și artă fiind nevoie de exercițiul îndelungat al principiilor științei. Studenții însă de atunci nu aveau acest mijloc: ideile și experiența, aveau însă o armă: gălăgia la întruniri, procesiuni de stradă, etc. La un moment și-au dat seama de situația lor. Dar această cunoaștere nu a dat loc la o schimbare în bine, ci la agravarea situației. Ei au zis: „fără idei ne vom alipi celor cu idei, împrumutându-le șgomotul”. Deci s'au pus în ajutorul partidelor politice ce aveau nevoie de ei — deci și în ajutorul opoziției.

„Altă fază ce urmă acesteia se cunoaște la acei studenți ce li-se părea situația desgustătoare, mărghinindu-se la ocupațiile pur școlare, devenind schimmici de bibliotecii.

„Dar această fază nu satisfăcu toată lumea. Mulți o socoteau transitorie, căci sufletul e un centru de energie activă, ce are nevoie de a transmite cunoștințele și altora, a întinde ramura cu cugetările sale și celor ce o pot ajunge. Atunci s'a simțit nevoia ca studenții să aibă un loc unde să-și afirme cugetările lor, neurmărind manifestările publice, ci împrejurări culturale — în naza competenței. Din aceste împrejurări a ieșit societatea studenților în litere. Și datorită muncii desinteresate ale unora sau vanității de a culege elogi, ale altora s'a ajuns la înflorirea de azi, vanitate ce nu trebuie combătută, căci unii oameni au nevoie de satisfacerea vanității pentru a culege elogi, deoarece în propriile puteri, în conștiința lor nu-și pot afla satisfacerea.

„Societatea a fost un centru unde se strîngeau studenți și dela alte facultăți, a fost un tip luat în seamă la constituirea altor societăți culturale. Membrii erau așa de stăpâniți de chestiile societății, încât considerau societatea ca o continuare a vechii junimi stăpânită de acelaș entuziasm nemărginit.

Dar cu toată mișcarea, nu toți studenții au luat parte și au lucrat; căci erau 3 categorii:

1. Unii ce considerau societatea ca un câmp prea modest pentru ei, continuând luptele vechi pe arena politică.

2. Alții nu simțeau nevoia unei manifestări publice.

3. E pătura cea cu puțin simpatcă „scepticism sui generis”. Studenți ce pluteau asupra oamenilor și lucrurilor, ce credeau că prin un zîmbet se pot ridica deasupra lucrurilor, că o zîmbire e o profundă înțelepciune.

3. a) Unii ce zîmbeau din principiu neobișnuiți să gândească.

3. b) Alții, hipercritici ce judecau, căutau a demonstra tot ce nu le convenea, zîmbind și ei căci se credeau în drept.

Dar această evoluție e însăși evoluția spiritului omenesc.

Intr'un om ce nu alege de loc și altul ce alege, chiar de rezultatul îl norocoște pe primul tot e mai mare apropierea de adevăr la secundul. Chiar în o perioadă critică e nevoie de a porni dela un act de credință.

Terminând, domnilor, vă rog să primiți un sfat dela profesorul Dvoastră:

„Nu fiți dogmatici, confienți până la naivitate, nu faceți o faptă până nu o cercetați, fiți critici și nu hipercritici căci niciodată un suris falș nu e expresia unei bucurii adevărate și nici unei adevărate superiorități...”

Cam acestea au fost cuvintele celor doi profesori la această serbare a unirei în cugete și simțire a tineretului dela universitatea de aici.

I. U. Soricu.

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufagerie
locuințe, garton
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nașyszeben, Str. Șaguna Nr. 7.

Declarațiile guvernului...

Opoziția pentru continuarea obstrucției. —
Ajurnarea Camerei.

Arad, 16 Februarie.

În sfârșit, în ședința de ieri a Camerei deputaților ministrul-președinte contele *Khuen-Héderváry* și-a desfășurat declarațiile atât de mult așteptate. Discursul acesta de două ore a fost, însă, o amară deziluzie pentru toți cei ce nădăjduiau într-o aplanare pașnică a conflictului dintre guvern și opoziție.

Declarațiile făcute de contele *Khuen-Héderváry* nu numai că n'au fost în stare să mulțumescă fracțiunea intransigentă a *justhiștilor*, dar i-au decepționat și pe cei mai reacționari *kossuthiști*. Fracțiunea de sub șefia lui *Kossuth* și *Apponyi* de mult tot căuta pretextul de a ieși din tovărășia *justhiștilor*, dar declarațiile făcute de ministrul-președinte, în ce privește „concesiile naționale”, atât de puțin au ținut seama de cererile acestei fracțiuni încât dispoziția membrilor din nou a devenit războinică.

Pe teren militar, contele *Khuen-Héderváry* n'a reușit să stoarcă delă guvernul austriac nici o concesie de însemnătate. Tot ce a adus pe seama *kossuthiștilor* sunt câteva modificări *stilare* subtile. În ce privește chestiunea reformei electorale, contele *Khuen-Héderváry* a făcut numai declarația anunțată de atâta vreme: cel mult până în Noemvrie 1912 va depune pe birourile Camerei proiectul de lege despre reforma electorală.

Discursul acesta a fost deci un îndemn de raliere pentru opoziție și eșecul încercărilor de izolare ale celor două fracțiuni independiste.

Contele *Khuen-Héderváry* și-a încheiat discursul cu declarația că, la nevoie, guvernul e gata să ia lupta împotriva obstrucției. Poate, pentru a da mai mult temei acestei declarații, s'au continuat și în cursul zilei de ieri audiențele prefectilor de județe la secretarul de stat *Ieszenszky*.

Ședința de ieri a Camerei a decurs de altminteri cum se anunțase înainte. După discursul ministrului-președinte *kossuthistul Désy Zoltán* a propus ajurnarea ședințelor până Luni, ceea ce s'a primit fără discuție.

Declarațiile lui Khuen.

Îndată după deschiderea ședinței a luat cuvântul contele *Khuen-Héderváry*, care a fost pe alocuri des întrerupt de opoziție. Ministrul-președinte a rezumat concesiile militare în următoarele:

Guvernul promite rezolvirea chestiei emblemei și a drapelului. Articolul, din reformele militare, prin care ministrul honvezimii e obligat să raporteze ministrului comun de război se modifică, cu omiterea cuvântului „obligat”, în „va raporta”. La recrutări va prezida, pe viitor numai un președinte și și acesta civil. Terminii din proiect cari puteau fi interpretați în înțeles *trialistic* (Austria, Ungaria și Croația) se vor modifica în sens *dualistic*. Va rămânea însă neschimbat articolul în care se vorbește despre limba de serviciu germană, care nu exclude suveranitatea limbii de stat. (Vociferări și contestări la opoziție.)

În ce privește reforma electorală, guvernul recunoaște urgența ei, dar nu-i poate admite prioritatea față de reformele militare. Guvernul e hotărât să prezinte proiectul despre reforma electorală încă în cursul toamnei. Proiectul va prevedea un vot universal, va asigura eghemonia intelectuală

lilor și în același timp se va întemeia pe principiile democrației și ale liberalismului.

„Imi dau seama — a încheiat contele *Khuen* — că poate proiectele militare nu vor putea fi rezolvite în mod legal. Dacă e nevoie — dacă altminteri nu se poate — voi uza însă și de armele de luptă. Dacă mă siliți, primesc și lupta, cu conștiința că opinia publică și națiunea e de partea mea”.

Partidul guvernamental a primit discursul cu aplauze prelungi.

După discursul contelui *Khuen*, *kossuthistul Désy Zoltán* a propus ajurnarea ședințelor până Luni, ca partidele să aibă vreme a cumpeni declarațiile.

Contele *Khuen* se alătură la propunere.

Justh Gyula declară că deși pentru el și partidul său situația e clară, primește propunerea.

Președintele *Náway* anunță ședința următoare pe Luni.

Opoziția pentru război.

Discursul contelui *Khuen* a fost viu discutat în culoarele Camerei. Impresia generală este că pacea e cu neputință.

Justh a declarat: Suntem lămuriti. Este exclus ca noi să cedăm. Guvernul contelui *Khuen* trebuie să plece.

Contele *Apponyi* a declarat: Luni voi răspunde ministrului-președinte. După un astfel de discurs nu mai poate fi vorba decât de război.

Barabás Béla: Voi cere delă partidul meu să declare lupta. Ori ce ar hotărî însă, eu voi combate guvernul.

Contele *Andrássy* a fost mai rezervat. S'a declarat și el nemulțumit cu discursul contelui *Khuen-Héderváry*, dar și-a exprimat nădejdea că guvernul va mai reveni...

„Tribuna” din Arad și comitetul național.

Sub acest titlu „Viitorul” publică articolul de mai la vale, pe care-l reproducem, reținându-ne delă orice comentariu:

Ne-am exprimat zilele trecute toată mulțămirea noastră pentru aplanarea fericită a incidentului Vaida-Goga.

Aflăm însă cu regret că gravul conflict politic dintre comitetul național și „Tribuna” din Arad, care a dat naștere acestui trist incident, a rămas încă nerezolvit. Dar în momentul de față, mai presus de toate, socotim că se impune restabilirea desăvârșită și grabnică a unității și solidarității de partid, care prezintă, atât pe frații de peste munți cât și pentru Româniimea întreagă, un interes de o însemnătate vitală.

Ne apropiem de momente hotărâtoare când toată lumea trebuie să știe că partidul național reprezintă aspirațiunile întregului popor românesc din Ardeal și Ungaria, și că organul acestui partid, comitetul național, poate vorbi cu întreaga autoritate în numele națiunii însăși, unită în gând și acțiune. Numai în aceste condițiuni și Români din statul ungar vor putea, eventual, fi considerați ca un factor politic real, și interesele și drepturile lor naționale vor putea intra în cumpănă pentru stabilirea unui echilibru tranșic întregului Imperiu Habsburgic. Atunci numai o înțelegere cu el se va prezenta ca o necesitate de stat — și în politică numai raportul real de putere hotărăște.

Dacă însă momentul decisiv va surprinde pe Români desbinați, urmările vor putea fi fatale pentru generații întregi.

În asemenea împrejurări toate acțiunile și toate bisericuțele numai sunt tolerabile, și toți luptătorii sunt, deci, datori să intre în rânduri.

La acest rezultat trebuie să tindă sforțările tuturor Românilor, cari au simțul răspunderii.

Nădăjdum prin urmare, că și conducătorii „Tribunei”, între cari se numără astăzi bărbați de seamă, vor înțelege că o necesitate imperioasă cere ca și acest ziar să intre, în sfârșit și în drept, și în fapt sub autoritatea comitetului național, să-

gurul chemat să dispună în numele partidului, după normele ori cărei organizațiuni sănătoase.

Bine înțeles, e departe de noi (!) gândul că unirea tuturor forțelor naționale s'ar putea întemeia pe acte de răzbunare sau dușmănie personală. Nici un român de inimă nu mai poate asista indiferent la privescerea tristă a ultimelor luni. Ne așteptăm dar delă înțelepciunea și spiritul de abnegațiune al fruntașilor din ambele tabere că vor și să încheie o pace națională pentru toți, fără gând ascuns și luând în seamă toate organizațiunile legitime, întrucât sunt compatibile cu disciplina de partid și cu interesul superior de solidaritate națională.

Suntem siguri că apelul ce-l facem la dragostea de neam, la simțul de datorie și de jertfă al fiicărui, nu poate rămânea fără răspuns: căci mare este răspunderea aceluia cari ar zădărnici partea temeinică, precum și tot dreptul la recunoștința neamului își vor asigura numai aceia cari vor și să se înalțe peste amorul propriu și ambițiunile personale, peste animozitățile și amărăciunile izvorite din luptele de astăzi, spre a ridică autoritatea morală și a mări puterea politică a partidului național.

Scrisoare din Bucovina.

Conferințe pentru intelectuali și conferințe pentru popor. — Reviste ziare. — Intruniri literare.

Suceava, 11 Februarie n. 1912.

Universitatea din Cernăuți ne-a trimis în iarna aceasta câțiva conferențieri, cari ne-au vorbit despre „Tinerețea lui Napoleon”, despre „Heine” și altele. Se înțelege că în limba noastră se vorbește. Publicul românesc a ținut să participe în corpore; lipseau însă numai coardele treicore la piept, căci nu-i puteam distinge de ceilalți străini, mai ales Evrei, cari erau în sală. Chestiile tratate de dâii profesori din Cernăuți au fost interesante, fără îndoială, și publicul nostru românesc, doritor de știință și lumină, cum e, a trebuit să iee parte. Mi-aduc aminte că an par'că nu era așa. Dorul acesta de știință i-a fost pe semne infiltrat în cursul anului 1911 de excelențele noastre ziar — adică vorba vine, că-s zi-are, căci apar numai odată pe săptămână!

An ne-au venit dâii profesori universitari V. Pârvan și S. Pușcariu, oameni cu mult mai savanți ca alde profesori din Cernăuți, oameni cari au vorbit cu mult mai frumos, fiindcă au vorbit românește, oameni, cari au tratat chestii din trecut nostru, chestii, cari fără îndoială trebuiau să ne intereseze mai mult. Și aici publicul, ilustrul nostru public doritor de știință a absentat par'că ostentativ: câteva doamne, mai puțini domni și un avocat evreu, rătăcit nu știu cum printre noi, încolo studenții, cari, ca totdeauna au salvat situația.

Și să nu fi fost acești bravi tineri români, dâii Pușcariu și Pârvan ar fi trebuit să vorbească unei săli aproape goală! Ei, dar să zicem, că cursurile astea ale profesorilor străini au fost mai interesante: ce-i pasă Românilor din Suceava, că *Negruzzi* a fost un mare scriitor român sau în ce împrejurări ne-au venit Armenii! El de astea n'are nevoie! El, care la reprezentările trupei *Liciu* nu voicște să umple sala până la ultimul loc, el dorește să rîdă și atunci va merge la „concertul” unni „celebru” evreu cupletist din București, care să-i cânte cântece obscene și arii din Verdi cu niște „of”-turi lungi și groase, de să te sperii: mă rog, astea-s frumoase, astea-s arta pură și astea-i plac dlui! Dle *Corăscu*, ilustru tenor, în numele publicului din Suceava, te rog să mai vii pe la noi, căci urmașii lui Ștefan-Vodă doresc să le mai „zici” câte voca. Ce mi-i de *Agata Barseacu* — care încă a avut o sală goală — sau de *Petre Liciu*? Românul voicște să petreacă, să rîdă, dar se înțelege în felul lui: La „Noaptea furtunoasă” va ride numai acolo, unde d. *Rică Venturiano* vise plin de var, celelalte nu-s „de răs”, va să zică nu-s cu spirit. Cel puțin istetul nostru Român, nu înțelege; lui îi trebuie un țigan smolit, de care să rîdă sau un saltimbanc care să-i joace șapte roluri într'o „comodie” și aici se va minuna și va clătina din cap plin de admirație: „T, hă, tiii! Asta joacă, mă!”

Intelectualii noștri într'adevăr culți, care de ce nu-și dau mai mare silință? Imi pare, că era o vreme, când ne vorbeau preoți, profesori, jude-

uori despre nevoile, despre cultura și literatura noastră; de ce s'au trecut așa de iute? D. Dr. I. Nițor apelează în „Junimea literară” la intelectualii români să înființeze în fiecare centru românesc filiale de ale „societății pentru cultură și literatură”, care de câțiva ani s'a deșteptat, din somnul lung ce-l dormise. Dacă se va realiza această idee — în felul „Asociației” ardelenice — poate se va munci mai mult și mai cu spor. „Inteligenta” noastră are cuvântul.

Cu mult mai greu ca la intelectuali e să-i vorbești poporului cu rost și cu folos. Pentru aceasta nu ajung o casă de cetire cu comitet și prezident, cari se adună odată în an la o adunare generală și abonează „Foaia Poporului”, „Vremea nouă” și „Agricultorul”. Țăranul nostru e foarte dificil, măcar pentru un orășan, care nu-l cunoaște în destul. Când vorbește cu un țăran totdeauna mi-e teamă să nu mă păcălească în vorbă sau cu o aluziune fină, cu mult mai fină decât obișnuiesc politicienii noștri. Ne trebuie un om, care să studieze adânc această problemă atât de însemnată pentru meamul nostru. Studenții aranjază ce-i drept în vacanțe „petreceri populare” cu teatru, conferințe, concert, însă aceste deși aduc câte odată un venit bun, un folos însă, care nu se cumpeneste în bani nu aduc mai niciodată. Acest fel de „petreceri”, așa cum au fost aranjate până acum, e numai pentru „inteligenta” satelor. Teatrul e folositor, însă trebuie ales; și lucrul acesta nu e ușor, căci nu ori ce piesă de Alecsandri se poate juca pe o scenă populară. „Iorgu dela Sadagura” de pildă n'o să aibă nici un efect, pe când „Lipitorile satelor” da. Inșă cum am zis e o problemă foarte grea.

„Petrecerile” pot să ne folosească ceva numai în comunele mixte, acelora trebuie să le vorbești românește, ca să nu-și piardă limba, să le aduci aminte de Ștefan-Vodă, de Traian, ca să nu-și uite datorita față de neam. Nu tot așa e și în ținuturile curat românești. Se anunță o „petrecere”, cu teatru, concert; studenții, cari sunt în sat, lucrează din răspuneri și „petrecerea” aduce un venit de câteva zeci de coroane. Iată rezultatul: câteva zeci de coroane. Și țăranul vine, privește, clatină din cap și pleacă. Aicea nu-i de el, tot numai pentru „domnii”, cari potrec până dimineața, pe când tineretul dela sate noaptea nu joacă. Am observat la o astfel de petrecere, că pe când se juca teatru și cânta un cor țăranesc foarte bun, flăcăii s'au prins în horă. Și atunci am văzut *prăpastia*; unii se așezau în stalurile formate din băncile școlii și priveau, aceștia erau „inteligenta”, vornicul, cantorul și câțiva bătrâni și femei și ceilalți jucau hora și-și spuneau chiuiturile. Și îmi pare că astfel de „petreceri” măresc, nu șterg prăpastia dintre cei de sus și cei de jos. „Societatea pentru cultură și literatură” a fost angajat odată un țăran, să le vorbească fraților săi, ca unul din mijlocul lor. Aceasta de bună seamă a avut un succes moral mai mare decât toate petrecerile populare din ultimul deceniu la un loc. Nu știu de ce nu s'a urmat. Era vorba să se facă o centrală a caselor de cetire, care ar avea să aleagă și să recomande cărțile potrivite și să deie sfaturi cum se împărtășe cultura în popor. Dacă se va îndeplini și gândul acesta, va da de bună seamă roade frumoase! Așteptăm!

„Junimea literară” intră în anul IX. Nici o revistă bucovineană n'a ajuns încă vârsta aceasta încă. Toate erau numai fluturi de o zi. Trebuie deci să ne bucurăm. Când reafioiesc anii vechi ai revistei noastre, văd — și-o va observa ori și cine — că în multe privinți revista nu s'a îmbunătățit, în cea mai mare parte publicul e de vină, căci nu voiește s'o sprijinească, însă nu numai el. Să nu se supere dnii redactori, dar cu poezi cu Vintilă Paraschivescu, Gh. Ionescu, Lucretius etc. nu se va putea face educația literară a publicului nostru. Și ne pare rău că nu ne putem entuziasma nici pentru „Romanele” dlui Calmuțchi, deși „Foaia Poporului” crede că ar trebui să atragă admirația cetitorilor. D. Calmuțchi are pe cât de multă bunăvoință, pe atât de puțin talent, abia de vre-o 2—3 „din „poeziile” sale le poți citi fără să zîmbești. Noi bucovinenii un scriitor, poet, genial încă nu avem și de-acei cu talent puțin: G. Rotică, I. Grămadă, T. Găselă și C. Berariu, care scrie acum o nouă ferie și-mi pare că s'a sfârșit pomelnicul.

Pe alte terene stăm ceva mai bine și de bună seamă că am putea scoate o revistă literară mai bună, cu ceva mai multă stăruință, atât din partea

puținilor noștri scriitori, cât și din partea publicului, până acum nepăsător. Apare și „Școala”, mai ales pentru profesori și învățători. Oare n'ar fi mai bine să se împreune aceste două reviste într'una care să apară de două ori pe lună. D. Tofan, dacă și-ar inclina toată viața numai pe terenul acesta, cred că ar avea mai mult noroc ca în politică! Am fi mai în centrul mișcării literare, revista ar fi mai mult citită și afară de Bucovina, poate ar colabora din când și unii din scriitorii noștri fruntași, și noi n'am veni într'o situație atât de tristă să vorbim despre monumentul lui Eminescu după câteva luni dela desvelire, iară dările de seamă nu s'ar mărgini numai la veșnicul „vom veni”. Oamenii ar ceti mai cu interes și ar veni și colaboratori mai aleși; dar așa dacă nu-i ceteste nimeni!!

În România și-mi pare că și în Ardeal studenții dela liceu au un fel de „societăți” literare cu bibliotecă și reviste. Astfel sunt informați despre toate, sunt mai culti și mai pregătiți pentru ori ce carieră și pentru ori ce luptă, căci aici discută, se înțelege că în felul lor, și se obișnuiesc a-și forma o părere despre ceea ce citesc. Elevii noștri din Bucovina, față de cei din România, sunt tăcuți, se tem să vorbească și să discute ceva cu un străin, și adesea se păcălesc, căci deși citesc și ei însă nu vorbesc niciodată, sau rar, despre ceea ce cetesc și nu-și precizează niciodată gândurile și părerea. Și de aceea nu cred că astfel de intruniri literare nevinovate, deși secrete, trebuie urmăriți și prigonite cu atâta zel, cum se face la Suceava, căci doar nu e primejdia unei „conspiratii” sau chiar răsvrățiri.

Pe vremea noastră însă ne-am fost strâns câțiva pentru acelaș scop ideal, și nu făcăm politică — căci de asta se tem patrioții noștri — Doamne fereste! Ceteam poezii, nuvele „originale”, când nu erau plagiate și altele. Până ne-am sfădit. Unul citise o poezie, celalalt se scoală: „Plagiat!” Și cearta măică ajunge la bătaie. Și astfel s'a dizolvat „societatea” noastră. Și-i oare așa de rău, dacă se înfrumesc mai mulți elevi, să citească și să discute împreună? În școală câte odată aud și vorbe de-astea, că Iorgu e un scriitor slab, că gazetarii sunt în slujba satanef, iară cineva întrebă cu o ignoranță și „naivitate” nimitoare: „Cine-i Licu cela?” Și elevii sunt oprți să meargă la o reprezentare a trupei Licu, fiindcă entuziaști cum sunt ei, i-au cântat „Deșteaptă-te Române” și „Pe-al nostru steag”, de s'au trezit câțiva „Kulturtrager”-i evrei din somn. Și dacă n'ar fi măcar și protecția: *M. S. Protecția!* Căci elevii ruteni dela gimnaziul nostru scot o foaie litografată, în care batjocoresc pe Români. Inșă direcțiunea se face a uita și Românii sunt pedepsiți pentru o biată „societate” literară, cu poezii și nuvele „originale”. Pentru ce asta? I. T. Lais.

INFORMAȚII.

ARAD, 16 Februarie n. 1912

— **Improprietărea țăranilor din România.** Din București ni-se scrie: Abia s'a anunțat înaintarea proiectului pentru vânzarea bunurilor de mână moartă la țărani, și în țara întregă s'a produs o mișcare favorabilă acestei idei. Cu deosebire la sate se așteaptă cu nerăbdare votarea acestei legi. Cum este firesc vânzătorii de câștig fără de muncă au început să-și facă apariția prin sate, căutând să înșele pe țărani, promițându-le că ei vor mijloci să li-se dea pământ mai bun, sau mai mult. În schimbul promisei mijlociri, storc dela țăranii naivi sume de bani, se comit adevărate escrocherii.

În fața acestor stări de lucruri, s'a trimis din partea ministerului de interne tuturor prefecturilor o circulară, prin care li-se pune în vedere să arate țăranilor că legea nu permite nici o mijlocire, ci, în articolul 54 prevede hotărât că acei cari vor face pe mijlocitorii vor fi pedepsiți ca escroci.

După votarea legii, va trebui să treacă un timp până se vor măsura moșiile, a se parcela și forma loturile, a se aștepta până la expirarea contractelor de arendare existente. Indată apoi ce o moșie va fi scoasă în vânzare, ministerul se va îngriji, ca aceasta să fie adusă la cunoștința celor interesați și în fiecare localitate se vor trimite delegați speciali, cari să formeze lista celor ce vor și au dreptul să cumpere pământ.

— **Limba românească la Paris.** După cum se știe, la Universitatea din Paris funcționează, pe lângă facultatea de filologie romanică, și un seminar de limba română, sub conducerea dlui Mario Roques. Pentru o mai intensă activitate a acestui seminar, Universitatea din Paris a cerut celei din București să recomande un absolvent al cursurilor de filologie de aici, bine pregătit în ce privește studiul limbii românești.

Consiliul profesoral al universității din București a recomandat ca atașat pentru seminarul de limbă românească din Paris pe d. *George Giugles*, ale cărui cercetări în ce privește limba noastră au fost așa de frumos primite în cercurile filologilor.

— **Alegerea noilor episcopi în România.** Cetim în „Scara”: Marele colegiu a fost convocat pentru Sâmbătă 4/17 Februarie spre a alege doi episcopi în scaunele vacante ale episcopilor de Argeș și Roman.

Decretele de numire ale noilor episcopi se vor publica în „Monitorul Oficial” Luni dimineața, iar instalarea noilor episcopi se va face cu o deosebită solemnitate în a doua jumătate a lunii Februarie, — în prezența dlui ministru Arion.

Un amic foarte apropiat de C. C. Arion ministrul cultelor, ne-a spus că d. ministru e hotărât ca îndată după alegerea noilor episcopi să convoace pe membrii Sf. Sinod în sesiune extraordinară.

După indicațiile cari ni-s'au dat Sf. Sinod va fi convocat în sesiune extraordinară pentru Sâmbătă 11/24 Februarie.

În această sesiune se va proceda la alegerea a doi noi arhieri în locurile ce vor rămâne vacante prin alegerea a doi arhieri ca episcopi în scaunele vacante dela Roman și Argeș.

Printre candidații anunțați până acum pentru vacanțele de arhierii sunt P. C. Arhimandrit *Iuliu Scriban*, directorul seminarului central, P. C. Arhimandrit *V. Puiu*, directorul seminarului din Galați și P. C. Arhimandrit *Teofil Mihăilescu*, arhimandritul de scaun al sf. Mitropolii.

În unele cercuri bisericesti se mai vorbește și de candidaturile P. C. Arhimandrit *Bartolomeu Stănescu* și P. C. Arhimandrit *Stefano*, superiorul capelei române dela Paris.

Prin alegerea episcopilor și arhierilor va rămâne vacant numai scaunul de Mitropolit Primat.

Marele colegiu va fi convocat din nou la 14/27 Februarie, când se va proceda la alegerea noului Mitropolit Primat.

Cu privire la candidaturile pentru scaunul de Mitropolit Primat nu s'a hotărât încă nimic.

— **Corul Asociației aradane secția plugarilor.** Mâne, Sâmbătă seara, va avea loc în sala Casei Naționale, reprezentarea teatrală împreună cu concert și joc, a corului Asociației aradane secția plugarilor.

Indemnăm tot publicul nostru din Arad să încurajeze prin prezența sa laudabilele silințe ale plugarilor noștri.

— **Serată literară în Arad.** Dumineca următoare 18 cor. la orele opt seara, va avea loc a opta serată din seria intrunirilor publice ale muncitorime române din Arad. Programul e format din puncte muzicale, declamații și lectură, susținute de membrii societății și ospitanți.

Tot din prilejul acesta se vor împărți haine ucenicilor români din Arad.

Publicul și muncitorimea română sunt rugați să participe în număr cât mai mare la această serată.

Intrarea e liberă.

— **Dunărea amenință să inundeze.** Din Brăila se anunță: Pericolul unor eventuale inundații este foarte mare pentru județul Brăila și în special pentru portul nostru.

În ultimele două zile apele Dunării au crescut cu aproape un metru și tendința este în spre continuă creștere.

Joi s'au întrunit la prefectură reprezentanții autorităților pentru a lua în discuție măsurile ce sunt de luat în vederea acestui mare pericol.

Din Cerna-voda se anunță: Din cauza căldurilor din ultimul timp, ghiata de pe Dunăre e dislocat cu desăvârșire și sloziurile au început să pornească în josul fluviului.

Desghiețul fiind general, apele Dunării cresc în mod îngrijitor.

În unele puncte s'au produs revărsări.

Sunt temeri de inundații.

Canalul Borcea s'a revărsat deasemenea pe o mare întindere, unindu-se aproape cu Dunărea.

— **O anchetă interesantă.** Un ziar din Berlin a deschis o anchetă adreșând artiștilor și artiștelor mei de seamă din metropola germană, întrebarea dacă prefer, când fac cumpărături, să fie serviți de femei sau de bărbați. Precum era de prevăzut, răspunsurile bărbaților sunt pentru femei, pe când ale femeilor pentru bărbați, dar fiecare deschide o paranteză spunând că preferă serviciul sexului contrar din cutare și cutare motiv, firește pentru a masca adevărata pricină. Astfel cântărețul, cunoscută și la noi, Frederike Hempel, spune că preferă serviciul bărbaților, fiindcă sunt mai docili și mai prevenitori și poți mai ușor să te ajungi la preț. Dintre artiști toți sunt pentru femei, unul singur a dat un răspuns mai original, zicând că toate cumpărăturile i-le face nevasta, căci o scoate mai ieftin și ea bani și ea vreme, deci nu se pricepe la ales.

— **D. Dr. Nicolae Ittu,** medic în Sibiu, a binevoit a se înscrie în șirul membrilor pe viață ai Reuniunii române agricole sibiene cu taxa de 80 cor. plătită. Cum în timpul mai nou între membrii pe viață s'a înscris și d. Aurel Barbu, notar în Lanerăm, d. Dr. Ittu este al 17-lea membru pe viață la numita Reuniune.

— **Cu luntrea peste ocean.** Ziarele aduc știrea despre o aventură ce ne invocă povestea cu Robinson și rătăcirile lui peste ocean. E vorba despre șase englezi îndrăzneți cari au plecat cu o luntre automată în 28 Decembrie din Weymouth și la 31 Ianuarie au ajuns la Brazilia făcând un drum de 4500 miluri geografice, parcurgând zilnic o distanță medie de 140 miluri. Luntrea — în lungime de 30 metri — era mânăta de un motor cu treizeci de cai putere, la mijloc avea depozitul cu provinat: un butoi cu unt, 12 pâni, 40 kilograme fleică la grătar, 6 saci cu făină, 2 butoaie cu pește sărat și 1600 litri de apă. Mai aveau o are cantitate de benzină și combustibil. În prora era cabina căpitanului, iar pupa era ocupată de personal. Tot drumul acesta care putea costa viața acestor oameni îndrăzneți, a fost făcut pentru a dovedi practicabilitatea luntrei automate.

— **Șase într'o zi.** La obișnuita întrunire de Duminică după amiază a învățăceilor meseriași, ținută în salele Reuniunii sodalilor din Sibiu, d. prezident Tordășianu între altele a adus cu vădită bucurie la cunoștința participanților, că într'o singură zi (Sâmbătă) a aplicat la meserii 6 învățacei. Băieții Valer Morariu și Vas. Magas din Laz (cercul Sebeșul-săseș), aduși de părinții lor, au fost aplicați în fabrica de lăcătușerie și turnătorie de fer S. Wagner; Valeriu Păcurariu și Aurel Armeanu din Coveș (cerc. Nocrich), aduși

și ei de părinții lor, au fost aplicați la pantofarul I. Timaru, iar Longin Bornemisa și Constantin Stama din Burjuc (cerc. Iliei mur.), aduși de parohul Constantin Popovici de acolo, primul a fost aplicat la mehanicul Woltschmer, iar celalalt la pantofarul E. Vintilă. D. Tordășianu a mai adus la cunoștință, că află aplicare imediată în Sibiu mai mulți băieți doritori de a se face pantofari, curelari, cismari, pieptănari etc. La întrunirea învățăceilor, care a ținut dela 3—6 d. a., cu binevoitorul concurs al câtorva bravi elevi seminariali, s'a cântat, s'a declamat, s'a vorbit despre năcazurile învățăceilor, s'a cecit, cu un cuvânt băieții noștri și-au petrecut foarte bine. Vorba este ca în viitor să se pună la cale o însoțire cooperativă a învățăceilor meseriași.

— **Coroane eterne.** Adânc întristata familie Tordășianu, în loc de cunună pe cociugul mult regretatului său văr Pompiliu St. Suluțiu, decedat în Abrud, dăruiește 5 cor. la fondul Victor Tordășianu al „Azilului” pentru ocrotirea orfanilor și neputincioșilor Reuniunii rom. de înmormântare sibiene, iar 5 cor. la fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor români sibiieni.

— **Trei fete deodată.** Un caz rar de fecunditate s'a întâmplat în comuna Nuna din comitatul Solnoc-Dobăca.

Femeia locuitorului Gh. Cocu a dat de curind naștere la trei fete gemene, cari împreună cu mama lor se află în perfectă stare de sănătate.

— **Ziarul „Tribuna” se află de vânzare în București la Librăria „Neamul Românesc” Calea Victoriei No 107.**

x Azi dăbia se mai află câte o familie, care poate trăi fără nici un instrument muzical. Muzica dă voie bună, vioiciune celor ce o ascultă. Doar nu se poate închipui muzică bună fără instrument de asemenea bui. S'au dovedit de cele mai bune instrumente, având în plăcut și construcție fină instrumentele muzicale dela fabrica **Mogyorossy Gyula** Budapesta VIII Rákoczi-ut 71, despre cari vorbește mai pe larg anunțul publicat în numărul de azi al ziarului.

x Dacă vorești să bei ceai țigăn, poți să încerci, călăi litru de rum englezesc și o căniță de ceai costă numai 2 cor. Un litru de esență pentru diferite bibeuri 50 fil., un litru esență de rachiu 20 fil. și un litru esență pentru rum 40 fil.

Preservative pentru bărbați și dame bucate 40 fil. Legături pentru vătămătură, pentru burtă precum și alte articole ce se țin de branșe se află la drogueria „Juger” alui Fekete Mihály, Marosvásárhely, Piața Széchenyi. Comandele peste 10 cor se trimit franco.

Leon Tolstol.

217

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Prințul Andrei fu întins pe o masă pe care un ajutor de chirurg o ștergea tocmai după o operație, dar Balkonsky nu putea desluși încă ce se petrecea în cort. Gemetele se înălțau din toate părțile, durerile teribile pe cari le simțea în pulpe, în spate și în pânțele îl absorbeau. Tot ce vedea în juru-i se confunda într'o impresie unică de carne omenească sfâșiată și însângerață care părea a cuprinde întreg cortul, după cum, cu câteva săptămâni înainte, într'o zi caldă de vară, ea umpluse eleșteul mocirlos din drumul spre Smolensk.

În cort erau trei mese; două erau ocupate, a treia era rezervată prințului Andrei. Câtva timp el fu lăsat singur, așa că-și putu da fără voce seama ce se petrecea pe celelalte mese.

Pe masa cea mai apropiată era întins un tătar, din regimentul de cazaci, judecând după uniformă ce zăcea la pământ. Patru soldați îl țineau, iar un doctor cu ochelari țâia în spinarea lui mușchiuloasă și roscată.

— Uhh! Uhh! gemea nenorocitul înălțând spre cer chipul lui brun cu făclile eșite și cu nasul turtit.

El începu a se sbate și a urla cu glasul lui sonor și înecet.

Pe cealaltă masă se afla întins pe spate un om înalt, cu capul dat pe dos; culoarea părului său buclat și forma capului său i-se părură prințului Andrei familiare. Mai mulți infirmieri apăsau peptul acestui om,

ținându-l în nemiscare. Unul din picioarele lui albe, mari și grăscioare se agita neîncrețit în convulsii înfrigate; celălalt picior, roș de sânge, era pe cale de a fi tăiat. Omul sughita convulsiv.

Medicul care sfârșise operația tătarului, își șterse mâinile, se apropie de prințul Andrei, aruncă o căutătură asupra obrazului său și se întoarse repede.

— Desbrăcați-l! Ce mai așteptați? se adresă al ajutorului său.

Când acesta, cu mânețile suflecate începu a-l desbrăca pe prinț în grabă, Balkonsky își aminti deodată o scenă din prima sa copilărie. Medicul se aplecă deasupra ranei, o pipăi și scoase un lung suspin. El făcu un semn camarazilor săi; o durere atroce îl făcu pe prințul Andrei să-și piarză cunoștința. Când își reveni în fire, fărâmurile oaselor soldurilor îi fuseseră curățate, fâșiile de carne îi fuseseră tăiate și rana era pansată. Mai mulți oameni îi strâbeau obrazul cu apă. Cum deschise ochii, medicul se aplecă deasupra-i, îl sărută în tăcere pe buze și se retrase. Prințul Andrei simți după durerea acută prin care trecuse, o fericire așa cum niciodată nu cunoscuse.

În jurul rănitului de pe masa de alături, pe care Balkonsky crezu a-l recunoaște, medicii se agitau, cântând să-l calmeze.

— Arătați-mi-l, arătați-mi-l; oh! oh!... plânse el cu o voce înspăimântată și resemnată.

I-se arătă operatului piciorul său tăiat dela genunchi în jos, și încălțat încă în cizma plină cu sânge închiegat.

— Oh! Oh! plânse el ca o femeie.

Medicul care sta tocmai în fața prințului Andrei, acoperind astfel vederea operatului se retrase.

— Dumnezeule! ce însemnă toate astea? De ce este și el aici? se întrebă Balkonsky.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Petru Sorbu, Feketegyőrös. Am primit 14 cor. abonament pe Sem. I 1912.

Gavril Sebejan, Timișoara. Am primit 7 cor. abonament pe quart I 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Dare de samă și mulțămită publică.

Cu ocaziunea concertului împreună cu teatru-și dans, aranjat de corul plugarilor din Soborșin în 4 Februarie st. n., au încurs: cor. 353-80 fil.

s'au spesat 10301

venitul curat cor. 250-79 fil

Au suprasolvit următorii domni: Excelența Sa contele Hunyady Károly 50 cor., Dr. Alexandru Marta 20 cor., Petru Mocsoryi 10 cor., Alexandru Tăran, Rozenbach Samuel câte 2 cor., Pantelimon Teodoroviciu, Nicolae Vug, Ioachim Turcu, Ioan Malca, Teodor Nicolae, Tordy Árpád, Muzsay Sándor, Hirschmann Márk Adier Andor, N. Flinger câte 1 cor., Fischer Ede 40 fil.

Primească mainimioșii donatori și pe această cale mulțumirile noastre.

În numele corului: Eugen Spinașiu, Inv.

Dr. RÓTH KÁLMAN,

MEDIC.

TEMESVÁR-ERZSÉBETVÁROS.

Strada Batthyány 2. (Colțul str. Hunyady)

Consultațiuni: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Consultațiuni separat pentru tuberculoși.

Altoire cu Tuberculin.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plătițe în rate pe lângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

El recunoscuse în nefericitul operat care plângea ca o femeie, pe Anatol Kuraghin.

„Da, el este! acest om atât de intim și de penibil legat de viața mea” gândi prințul Andrei, care încă nu-și da bine seama de vedea.

Și deodată, el își aduse aminte de Natașa, așa cum o văzuse pentru întâia oară la bal, în 1810, cu gâtul și brațele ei fine, cu chipul speriat, dar gata de entuziasm; el se mai gândi la iubirea sa pentru această fată și din nou dragostea cea mai veche i-se aprinse în suflet mai tare ca ori când. Și atunci înțelese legătura ce exista între el și nefericitul care-l privea inconștient cu ochii umflați de lacrimi.

Prințul Andrei își aminti totul și o milă extaziată precum și un sentiment de iubire față de acest om îi umplu inima de fericire. El nu-și mai putu reține lacrimile, ci plânse îndelung, cu milă, asupra vieții omenești, asupra propriei lui existențe, asupra greșelilor din trecut.

XXXVI.

Teribilul aspect al câmpului de bătăie acoperit de morți și răniți, și tristele vești pe cari le primea Napoleon asupra generalilor săi uciși, precum și conștienta imputinței la care era redus el, odinioară atotputernic, produsese o impresie neprevăzută asupra împăratului francez; căruia îi plăcea să inspecteze după bătălie câmpiile acoperite de trupuri omenești, pentru a-și încerca astfel puterea sa morală. Dar în ziua aceea spectacolul era așa de oribil încât puterea suflătoare pe care întemeia de grandașă și meritul său, fu învinsă. El părăsi în grabă câmpul de bătăie și se întoarse la Sevastino.

El ședea pe scaun galben, buhăit, cu nasul roș și cu vocea răgușită, ascultând fără să vrea bubuitul tunurilor, fără a-și înălța privirea de pe pământ.

REISZ MIKSA FABRICA DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«).

TIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe rate. — Gramofoane cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplătă. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

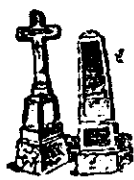
kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Premiat cu diplomă dela corp. meseriașilor.

Botházy László,

sculptor și întreprinzător de beton și piatră de artă, depozit de nisip. Nagyvárad, — Erzsébet-utca.

Primește ori-ce lucrări ce se refer la bransa mea precum lucrări la edificii și cripte cu diferite expozituri, de piatră și marmoră, apoi cruci, monumente, etc. — Lucrez în beton cu mare pricepere, precum caldărâm de beton, canale, poduri de

beton cu fier, table de ciment, bazine de asfalt. Trimis desenul și catalog. — Voiesc să atrag atenția on. public prin lucră bun și prețuri ieftine. Liferiez pietri și nisip în cant. mare.

In grădina de iarnă a

„Hotelului Central”

condusă în spirit modern; — Onoratului Public i-se servesc mâncări și beuturi, de cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pretenții. — După teatru se capătă cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi stau la dispoziție săli separate.

Zilnic taraf de țigani, de primul rang. In cafenea se poate lua asemenea după reprezentațiile teatrale — cină.

Cu distinsă stimă: **Augustin Csermák,**

Insoțirea de consum și valorizare în Năsăud

CONCURS

la postul de conducător al prăvăliei »Insoțirii de consum și valorizare în Năsăud«.

Petenții au să dovedească:

1. Purtare morală neexcepționabilă.
2. Capabilitate și praxă comercială, atât în contabilitate, cât și în conducerea negoțului.

3. Cunoștința în vorbire și scriere a limbii române și maghiare. — Vor fi preferiți cei cari posed și limba germană.

Conducătorului i-se asigură deocamdată salar lunar de 160 cor. — I-se pune în prospect îmbunătățirea salarului, eventual și anumite procente din venitul brut ori curat; aceasta însă numai în proporție cu prosperarea prăvăliei și cu serviciul prestat.

Dela conducător se cere să depună cauție de 2000—3000 cor. în bani gata ori în hârtii de valoare.

Terminul de concurs se stabilește pe 25 Februarie 1912.

Reflectanții sunt recercați a se adresa la subscrisul.

Năsăud, (Naszód), la 6 Febr. 1912.

Teodor Simon,

profesor, notarul direcțiunei »Insoțirii de consum și valorizare în Năsăud«.

Se caută

un învățător suplent

pe 3 luni, — a se adresa d-nului *Laur. Moldovan*, inv. în Bazna.

ILIE BURA,

lăcătuș artistic și pentru zidiri, BISERICA-ALBĂ,

Strada Orșova Nr. 4. (casa proprie).

Primește ori-ce lucrări de bransa aceasta precum: strângerea cu fier a zidurilor, pregătirea de porți și garduri de fier, balcoane, trepti, îngrădiri de mormănte, camere și cuptoare etc. executate artistic și prompt. Primește totodată spre efectuare totfelul de reparaturi atingătoare în bransa aceasta pe lângă prețuri ieftine și serviciu punctual.

Pește sărat

Taranka, alb 100 klgr.	70—	Cor.
Deverika, mare » »	90—	»
Deverika, mai mare » »	100—	»
Șalău 100 »	90—	»
Știucă » »	88—	»
Crap, mare » »	110—	»
Somn, de mijloc per klgr.	1-20	»
Somn, mare » »	1-40	»
Somn Pana, în fălii » »	1-80	»
Ceapă 100 klgr.	16—	»

Liferează cu rambursă

PETROVITS és PANTITS

In atenția pomicultorilor!

Ofer altoi de pruni bosnieci ca »Balkanska Carlica« (Regina balcanului) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei). — Altoiul de 2—3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca desert, pentru uscat, la fabricarea țuice și a sligovițului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolară din Bosnia și Erțegovina ținută la Sarajevo iarși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojdlo,

mare proprietar în Brečka, Bosnia.

Cel mai mare magazin de blănărie!

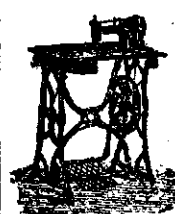
Ragályi János

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth Lajos-tér 2.

Isi recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie. — manșoane, boale căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

Szántó Jenő,

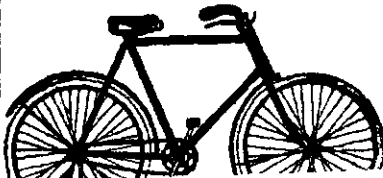
mehanic în Dés.

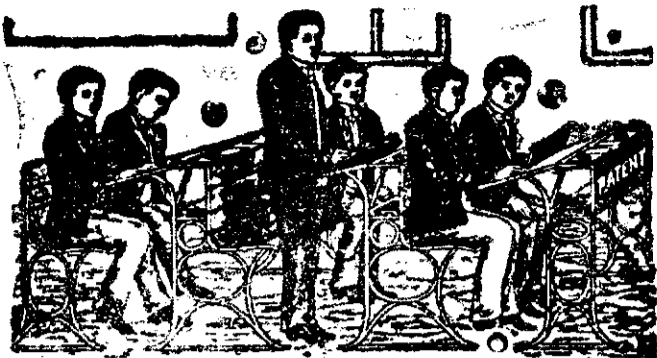
Recomandă fabricatele cele mai bune de

mașini de cusut,
mașini de scris,
gramamafoane
și biciclete

precum și atelierul său pentru reparații. Ține în depozit biciclete nouă și uzate dela 65—110 fl., precum și diferite piese pentru mașini de cusut, biciclete, gramamafoane și

mașini de scris pe lângă prețuri ieftine.

Cele mai moderne
 mobilier mobile de
 fier și aramă
 și cele mai practice
 bănci higie-
 nice de școală
 și mobilarea lo-
 cuințelor, hotele-
 lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
 teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
 reză numai de către firma

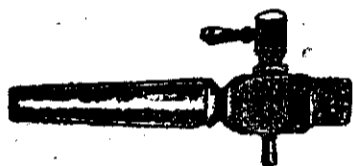
Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puter
 de mașini în
 Brașov, Strada Lungă No 45.

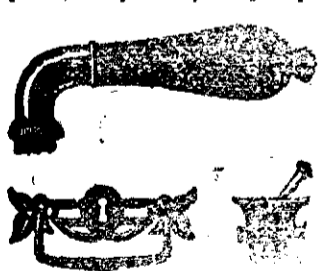
Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe
 pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi
 dacuri, bile și popice pentru biliard și po-
 picărie precum și toffelul de picioare pentru
 masă, pelângă prețurile cele mai moderate.
 Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat.
 — Lucrări de ornament.

Fagler László

strungar artistic și turnător de metal și
 minerării.

Szeged, Szent Mihály-u. 4.

Pregătește articole de aramă, precum pa-
 turi, sfeșnice, sonerii, pipe pentru vin și bere,
 pompe primește apoi pregătirea ori cărei

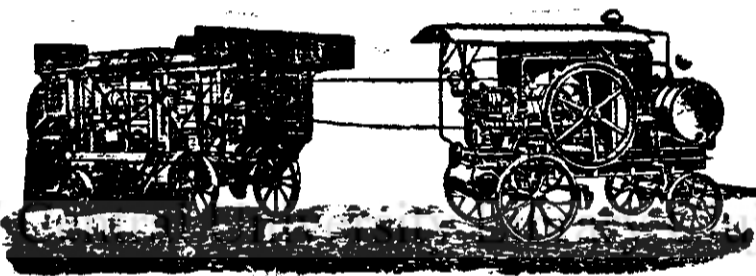
părți de mașini
 industriale, tur-
 nărie după mo-
 del c'ela simplu
 până la lucrările
 cele mai com-
 plicate.
 Cumpărătorilor
 vechi — rabat.

Fabrica de mașini și
 turnătorie de metale

Fürst Antal, Timișoara-Fabric

Șirul stâng al Begel nr.
 11. — (în casa proprie).

Primește spre lucrare: *diferite piese pentru mașini de abur*, în ori-ce
 mărime. *Garnituri complete pentru mori și fabrici de spirt*.
 Cilindree se găuresc la fața locului fără desaranjament.

Ori-ce reparație la cazan ori
 mașini o face în execuție
 solidă, cu preț foarte ieftin.

Fabrică: *Cazane nouă
 pentru aburi și dula-
 puri p. locomobile*.
 Ciselește și curăță cilindre
 pentru mori.

Carl Piffel

Premiat de mai multe ori.

prima fabrică de
 obiecte de metal

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Misaits-utca
 sarkán Krausz-éle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane
 de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat
 după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte
 edibctoe e mtal: precum ciubere, uclioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor,

inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și
 eu numele străzii, mărci și firme de ținc. Con-
 duct pentru apă, aranjări pentru baie și closete
 engleze cu neîntrecutul aparat >Temes<.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.
 Catalog de prețuri la dorință gratuit.
 Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără
 nici o injecție, contra pleuragiilor subite
 și cronice. O cutie cu instrucția aplicării
 (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul re-
 mediu sigur contra slăbirei și impotenției
 funcționale sunt renumitele capsulele în-
 tărtoare ale Drului Timkó, sticia costă
 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”
 Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
 Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

Dacă stropești cu „FORHIN”

I - ai mai pu-
 țină bătaie
 de cap,
 II - a lucru
 mai puțin,
 III - a cheltuială
 mai puțină!

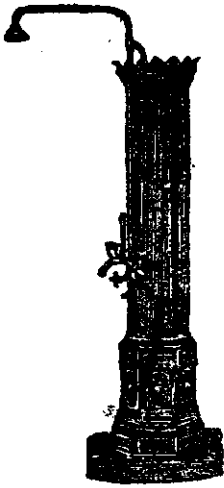
deoarece >FORHIN<-ul este
 MICTURA DE BORDÓ
 adesea îmbunătățită. Se lipește
 ușor chiar și de frânzele umede.
 La ori-ce brumă poți se
 stropești, nelăsând nici un
 fel de sediment (drojdie).
 Multime de scrisori de mul-
 țămintă și recunoștință.
 Pregătim invenția drului Aschen-
 brandt de Rézkenpor și Bordoipor.
 Cere prospect gratuit și franco
 dela fabrica
 „FORHIN” BUDAPEST, VI,
 VAGZI-UT 93.

Engelthaller Béla,

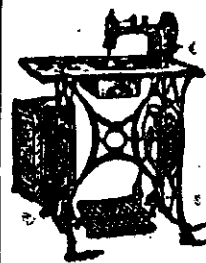
Segedin—Szeged, Lechner-tér 10. sz.

În atelierul său se află totdeauna cămine pentru camera de baie, conform încălzirii cu lemne, ori cu gaz, precum și accesorii în orice cantitate și cu preț convenabil.

Catalog ilustrat la cerere trimis gratis și franco.

Prima calitate.

Mașini de cusut »Singer« calitate bună, pentru femei cu 30 fl., (karikahajós) tot pentru femei 42 fl., centralbobin 47 fl., cu 5 cutii din oricare soiuri 55 fl., cu luntre scufundătoare (sülyesztő karikahajós) — centralbobin fără sunet, artistic lucrate, un adevărat de cor pentru casă cu 65 fl., precum și biciclete cu 52 floreni, pe lângă garanție de 5 ani — livrează:

KRAUSZ HENRIK,
Budapest, IV., Veres Pálné-u. 40.
Resizătorilor le dau rabat. — Catalog la cerere trimis gratis și franco.

Pregătite în atelierul său propriu.

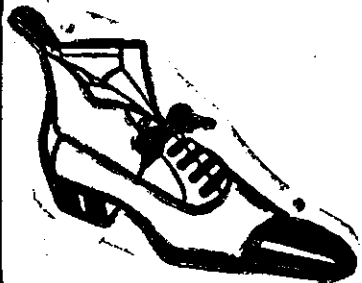
Anton Juratsch, pantofar pentru domni, dame și copii,
Nagyszeben, Strada Reisper nr. 11.

Recomandă în atenția on. public din loc și provincie

prăvălia sa de încălțăminte

pregătite în atelierul său, după cerințele model și ortopediei, cu prețuri foarte moderate.

Reparaturi execut lefțin!

Prețurile cele mai moderate!

Material prima calitate!

Serviciu prompt!

Primul și cel mai mare depozit de piane

W. P. Richter,

Brașov—Brassó, Fekete-utca 29.

Livrează: pian, harmonici și pianine, fabricație Bösendorf, Schreighoffer și Förster.

Imprumută pian în condiții favorabile.

Sam. Wagner,

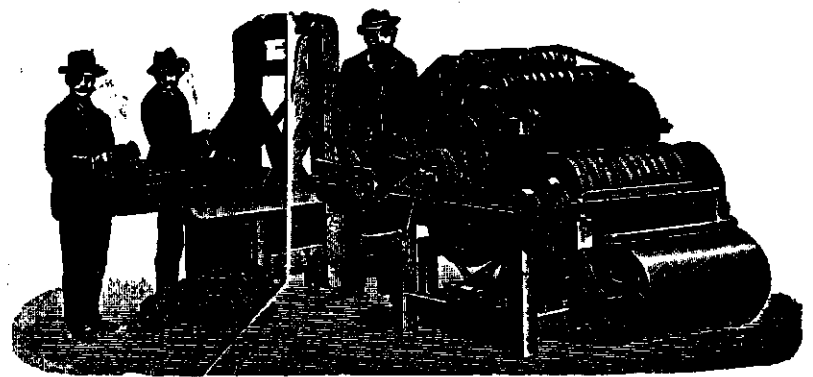
Prima turnătorie de fier Sibiană.
Mare fabrică de mașini agricole.
Atelier de mori și prăvălie de fier.

◆ NAGYSZEBEN. ◆

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, executate cu cea mai mare precauție. — Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Piușă pentru abale (postavuri).

Foarte mare export în România și Orient.

Instalează: mori de orice mărime. Cilindri la mori pentru asortat făina. — Conducte de apă etc. — Efectuează: Cele mai bune țevi turnate pentru conducte de apă. Mare turnătorie de fier și alamă. Foarte mare depozit în țevi de fier de orice dimensiune. — Cel mai mare asortiment în mașini de treierat de orice mărime. — Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 HP în sus, — pe lângă cea mai mare garanție. — Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. — Explicări și cataloage la cerere gratis.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VÎRSET
strada
Kudritzer No.44-46

! Cea mai renumită !
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pian excelent, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

„DUNĂREANA”

instituit de economii și credit societate pe acții în Timiș-Cubin (Kevevára)

Convocare.

P. T. acționari dela »DUNĂREANA« Institut de economii și credit societate pe acții se invită prin aceasta la

a XII-a adunare generală

care se va ținea în **3 Martie** 1912 la 3 ore p. m. în localul institutului în Timiș-Cubin (Kevevára).*

ORDINEA ZILEI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere, stabilirea bilanțului și absolutul.
3. Alegerea a 3 membri în direcțiune, eventual întregirea comitetului.

Timiș-Cubin, (Kevevára) în 7 Februarie 1912.

Direcțiunea.

*) Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiile cu euponii și eventualele documente de plenipotențe, cel mult până la 2 Martie a. e. la orele 9 a. m. la casa Institutului nostru.
Dacă numărul acționarilor și al acțiilor depuse nu vor fi de ajuns pentru decizii valide, adunarea generală se va ținea în 11 Martie 1912 la locul și ora indicată, conform §-lui 26 din statute.

Activa	Contul Bilanț cu 31 Decembre 1911.		Pasiya		
Cassa	5780	70	Capital societar	80000	—
Bon la Cassa de p. p.	702	71	Depozite spre fructificare	196771	86
Cambii de bancă	109820	06	Cambii reescomptate	126419	50
Cambii cu acop. hipot.	168764	—	Cont-Curent	2901	80
Imprumuturi hipotecare	96832	—	Imprumuturi hip. cedate	52170	—
Acțiuni	6140	—	Depozite de cassă	7277	88
Realități	19550	78	Interese transitoare	5871	40
Diversi debitori	47687	72			
Mobilier	1025	—			
după 10 % amortizare	125	—			
Spese de protest	1952	—			
Poziții tranzitoare:					
interese de reescompt	1186	94			
interese impr. hip. ced.	1205	85			
interese restante	6113	77			
Perdere cu finea anului 1910	7424	81			
detras profitul anului 1911	716	42			
	47141	244		47141	244

Perdere	Contul Profit și Perdere cu 31 Decembre 1911.		Profit		
Interese la depuneri	9130	89	Interese dela cambii escomptate	20883	42
» » cambii reescomptate	8396	12	» » impr. hipotecare	8560	75
» » impr. hip. cedate	3989	43	» » acțiuni	375	60
» » Cont-Curent	1731	—	Venite dela realități	2660	—
Spese:			Proviziumi	1365	96
spese de birou	2946	33	Perdere cu finea anului 1910	7424	81
chiria localului	800	—	detras profitul anului 1911	716	42
salare funcționarilor	4589	40			
marce de prezență	373	—			
relut de quartir	150	—			
porto postal	203	82			
Contrib. după int. de depuneri	913	10			
Amortizări	1619	91			
Perdere transpusă	7424	81			
	40554	12		40554	12

Bunda V. m. p.
director.

Timiș Cubin, la 31 Decembre 1911.

Ilie Bêrla m. p.
contabil.

P. Stolca m. p.

A. Balan m. p.

P. Balan m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și exacte. — Timiș-Cubin, la 14 Febr. 1912.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Traian I. Marcu m. p.

Lazar Cicina m. p.

Dr. Eugeniu Ghelner m. p.

Const. Costiciu m. p.